

Elis Sverige
Hållbarhetsrapport 2021

Ett helt år. **Inte en enda skjorta såld.**

Hyr nu. Äg morgondagen.

Elis Textil Service AB
Hållbarhetsrapport 2021

Foto: Paul Björkman, Victor Holm,
Hodakova, Reused Remade, Elis

Text och form: The Bacon Hospital

DEN HÄR RAPPORTEN beskriver Elis hållbarhetsarbete i Sverige under 2021. För fördjupad information och resultat på koncernnivå hänvisar vi till års- och hållbarhetsrapporten från Elis Group, som är upprättad enligt GRI Standards.

Vi hette tidigare Berendsen och förvärvades av den internationella koncernen Elis SA redan 2017. 1 januari 2021 tog vi steget fullt ut, sa farväl till namnet Berendsen och heter nu Elis.

INNEHÅLL

VD-ORD

2021 blev ytterligare ett år med pandemin men också ett år fyllt av klimatmedvetenhet

ÅRET I KORTHET

Lite om mycket av det som hände

CIRKULÄR AFFÄRSMODELL

I över 70 år har vi envist arbetat efter en cirkulär affärsmodell

"Målet var att höja engagemanget inom hela bolaget"

Interna klimatveckor på alla anläggningar, s 15

ÅRSKRÖNIKA

Hållbarhetsarbete med skidåkarmentalitet

Globala målen-certifiering

Lyckad omcertifiering för vårt arbete mot de globala målen

Hållbarhetsstrategi	16
Fokusområden	18
Strategiska mål	24
Året som gått	30
3 x textildåret	
Fossilfri fordonsflotta	
Karriär i bolaget	
Ännu bättre arbetsplats	
Integrationspakten	
Nyinstiftat forskarpris	
Återvunna mattor	
Hodakova	
PFAS	
Sveriges Bästa Hållbarhetschef	
Presso	
STICA-rapport	
Region Gävleborg	
Biogasol	
Normskifte	
Helsingborg	
SDG-certifiering	
Klimatboksut	44
Kemikalieförbrukning	
Vattenanvändning	
Svanenmärkta tvätterier	
Om Elis	50
Våra affärsområden	
Mål och delmål	54
Nyckeltal	59
Styrning och ansvar	

KUNSKAP DRIVER FÖRÄNDRING

ÅTERIGEN LIGGER ett år präglad av pandemin bakom oss. Trots det har vi inom Elis Sverige inte slagit av på taktiken i vårt klimatomställningsarbete. Tiden är nämligen knapp, det finns inte utrymme att vänta.

Vi är trygga i att vår cirkulära affärsmodell direkt bidrar till omställningen till en cirkulär ekonomi. Ju fler som nyttjar våra hyrtjänster och använder textil som tjänst istället för produkt, desto mindre sliter vi på jordens ändliga resurser. Men vi kan inte lita oss tillbaka för det. Vi behöver även minimera utsläppen i vår egen verksamhet, vilket är ett stort fokus i vår hållbarhetsstrategi.

PANDEMIN HAR tyvärr fortsatt hålla världen i ett hårt grepp under året som gått. Först och främst har den orsakat ett enormt lidande för människor jorden runt. Men det har också inneburit en osäker marknad för många branscher och företag. Det har påverkat oss, som erbjuder tjänster till flera olika sektorer. Genom att förse vård och omsorg med rena och smittsäkra arbetskläder och produkter har vi haft en viktig roll mitt i händelsernas centrum. Svårare har det varit inom branscher som hotell- och restaurang, som drabbats hårt av restriktioner och avbokningar, med minskat behov av textilservice som följd.

ÅRET SOM GÅTT har lärt oss hur viktigt det är att fortsätta den utveckling av konkret utsläppsmätning som vi har inlett. Bara genom att veta hur det faktiskt ser ut, får vi insikt om vilka förändringsåtgärder som är mest effektiva. Alla våra anläggningar för sedan decennier daglig statistik över den resursanvändning som vår verksamhet medför.

Sedan några år tillbaka arbetar vi tydligt mot FN:s 17 globala hållbarhetsmål. När vi 2020 certifierades för vårt arbete mot de globala målen gjorde vi det som första svenska företag, och under 2021 har vi omcertifierats. Det gör mig glad att se att vi lever som vi lär och håller uppe vår höga ambitionsnivå. Under året inledde vi arbetet med att få våra klimatmål godkända som Science Based Targets genom att skriva under ett commitment letter. I det förbinder vi oss till att upprätta en plan för att minska våra klimatavtryck i linje med aktuell vetenskap. En viktig garant för vår trovärdighet att agera vägvisare i klimatomställningen.

JAG ÄR STOLT över att vi även internt nått flera viktiga delmål inom våra strategiska fokusområden **Klimat**, **Textil** och **Människor** under 2021. Omställningsarbetet förgrenar sig genom hela vår organisation och en stor del av medarbetarna på våra 25 anläggningar och i säljorganisationen har under året deltagit i workshops och fått nya, fördjupade insikter och kunskaper, exempelvis under våra egna klimatveckor i november. Detta kunskapsarbete kommer att fortsätta under 2022. Vi har också tillsatt resurser som driver projekt och nya samarbeten med fokus på textilåtervinning.

FÖR VI GER oss inte. Vi är precis i början av det decennium som kommer bli avgörande för planetens framtid. Som marknadsledare har vi ett enormt ansvar för att kommande generationer ska få möjlighet till ett gott liv. Som Europas ledande helhetsleverantör av textil- och hygienlösningar har vi också en unik möjlighet att driva på branschen i den cirkulära omställningen. Välkommen med på resan!

Sören Roland.

Sören Roland, VD

66%

av driften av våra tvätterier
sker nu fossilfritt

TUNG TRAFIK PÅ EL

Våra, och hela branschens, tre första eldrivna tunga lastbilar rullar nu på gatorna i Stockholmsregionen och Helsingborg

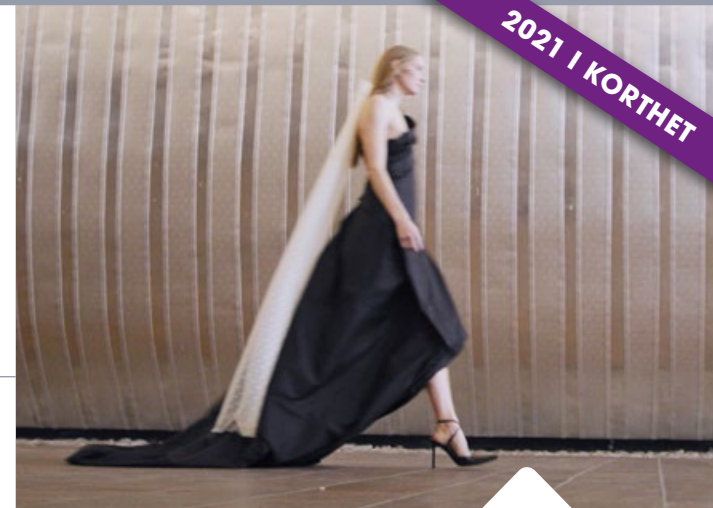
SDG ♥ SBT

Förra året blev vi först i Sverige att certifieras för vårt arbete mot de globala målen. 2021 blev vi omcertifierade och inledde även resan med att få våra klimatmål godkända som Science Based Targets. Hela Elis-koncernen följer nu i våra svenska fotspår och börjar klimatberäkna!

BYTE TILL FÖRNYBART

Som ett led i att göra våra tvätterier helt klimatneutrala växlade sju tvätterier från gasol till biogasol

2021 | KORTHET

UPCYCLING TILL MODE

I ett spännande samarbete med modemärket Hodakova omvandlas uttjänta textilier till haute couture

FINALISTÅRET

Elis blev en av fyra finalister till Miljöstrategipriset och Lina K Wiles var finalist som Sveriges Bästa Hållbarhetschef

“Forskarpriset är ytterligare ett sätt att stimulera fokus på de globala målen”

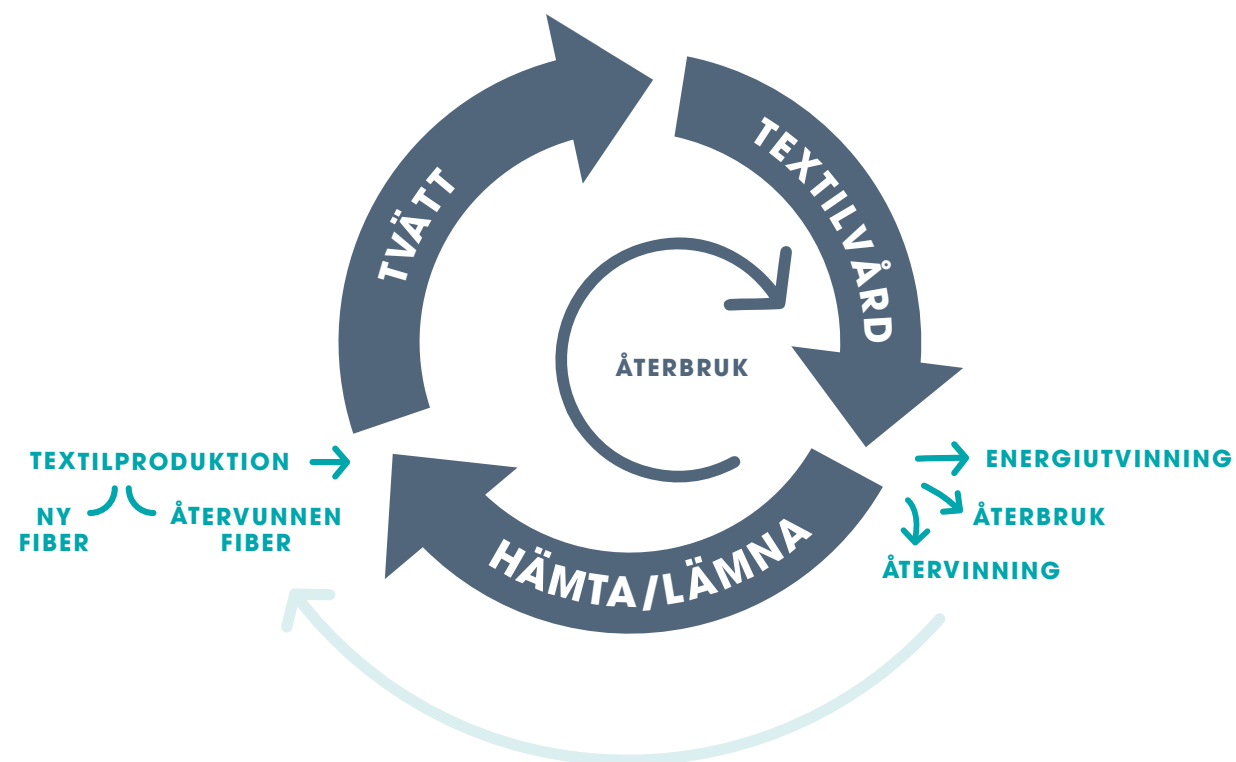
Elis har tillsammans med Lunds universitet initierat ett nytt pris för forskning

-21%

Mellan 2018 och 2021 minskade vi våra koldioxidutsläpp med 21 procent

1/3

2021 gick 34 procent av våra kasserade textilier till återbruk eller återvinning

FRAMMÅT I CIRKLAR

Omställningen till en cirkulär ekonomi ligger högt på världens agenda. Hos oss är det grunden i vår verksamhet. Vi har arbetat efter en cirkulär affärsmodell i över 70 år – ända sedan vi startade.

ELIS ERBJUDER textil- och hygienlösningar i en smart uthyrningsmodell. Vi hyr ut, hämtar, tvättar och lagar – om och om igen. Varje dag fokuserar vi på att ge våra textilier så lång livslängd som möjligt, med så liten klimatpåverkan som möjligt, för att minimera behovet av nyproduktion.

Våra plagg, handdukar, lakan och mattor ska kunna användas och tvättas gång på gång utan att tappa i vare sig funktion eller kvalitet. Vi kvalitetskontrollerar efter varje tvätt och lagar det som slits.

I VÅRT INTERNA resurslager sparas textilier som snabbt kan återbrukas av nya kunder. När textilierna till sist inte längre uppfyller våra kvalitetskrav ger vi dem nytt liv genom att låta dem gå vidare till välgörenhet, utvecklingsprojekt, återbruk och återvinning. Här pågår många spännande utvecklingsprojekt kring både material-återvinning och upcycling till andra typer av plagg och textilprodukter. Som ett allra sista alternativ skickas uttjänt textil till energiutvinning. Till år 2030 är vårt mål att ingen textil ska gå till förbränning.

ETT AV VÅRA HÖGT UPPSATTA HÅLLBARHETSMÅL är att bara köpa in hållbara* textilier år 2030. För att minska vår totala vattenanvändning återcirkulerar vi vattnet i våra tvätterier och vi renar avloppsvatten i egna reningsverk. För att minska vår energianvändning optimerar vi våra processer varje dag och ställer om till fossilfria energislag och drivmedel. I alla led strävar vi efter att sänka vår totala resursförbrukning, vilket ger minskade kostnader på köpet – för både oss och våra kunder.

*Läs mer om hållbara textilval på sid 20

"Vila får vi göra i mål. Nu gäller vilja, pannben och ledarskap."

↑ Sedan Lina K Wiles tillträdde som hållbarhetschef för Elis 2018 har arbetet med att integrera hållbarhetsstrategin i affärsstrategin intensifierats.

DET ÄR SVÅRT att greppa att över två år nästan helt har uppslukats av den pandemi som ställde allt på ända våren 2020. Allting lades på is, sattes på paus, höll andan. Vi anpassade oss. Tog ansvar. Höll tillbaka.

Men det går inte att hålla andan hur länge som helst. Och utmaningarna som fanns innan covid-19 har inte heller försvunnit. Överkonsumtionen av planetens resurser, ekosystemkollaps och klimatkris är fortfarande mänsklighetens största hot.

DET VIKTIGASTE klimattoppmötet sedan Paris 2015 ägde rum i november 2021, ett år försenat på grund av pandemin. Det mynnade ut i en ny överenskommelse som både har kritiserats och hyllats. Till skillnad från Parisavtalet nämns i Glasgow Climate Pact fossila bränslen – för första gången! Parterna enades om att redan under 2022

återkomma med redogörelser för hur utsläppen ska minskas, istället för var femte år som tidigare var överenskommet. Detta är tydliga signaler om hur allvarlig situationen är.

140 LÄNDER och hundratals företag lovade att nå nettonollutsläpp. 100 länder lovade att sätta stopp för avskogningen. Samtidigt utgjordes den största delegationen vid COP26 av fossilindustrins lobbyister och gatorna fylldes av demonstranter. Ingen kunde ta miste på spänningarna i förhandlingarna och ordföranden Alok Sharma hade svårt att hålla känslorna i schack när beslutspunkterna lästes upp.

BÅDE COVID-19 och hållbarhetsarbetet prövar vår uthållighet. Insikterna om hur mycket som fortfarande är kvar att göra och hur lite tid vi har på oss har präglat 2021. Stundvis gör frustrationen det lätt att

tappa fokus, tappa modet, tappa tempo. Då gäller det att bita ihop. Jag skriver dessa rader i bitande kyla i de svenska fjällen och föreställer mig hållbarhetsarbetet som en klassisk fem-mil. En Charlotte Kalla eller en Thomas Wassberg som förebild. Is i ögonbrynen. Motvind, mördarbacke, skitföre. Vila får vi göra i mål, nu gäller vilja, pannben och ledarskap.

ATT SLÅ AV PÅ TAKTEN är inte ett alternativ. En snabb tillbakablick visar att det går, att vi kan.

Det är vi som 2021 bytt ut fossil gasol mot förnybar gasol på sju tvätterier, vi som varit först med tunga ellastbilar, och vi som blir först med installation av innovativ laddteknik 2022.

Det är vi som 2021 etablerat en rad nya samarbeten för textilåtervinning och återbruk.

Det är vi som 2021 omcertifierats för vårt arbete med att integrera de Globala Målen i vår verksamhet.

Det är vi som 2021, trots pandemin, höjt takten i hållbarhetsarbetet internt och satt stenhårt fokus framåt på hur vi bäst engagerar hela personalstyrkan i detta arbete.

Det är vi som 2021 uppmärksammats både som finalister till Miljöstrategipriset och Sveriges Bästa Hållbarhetschef tack vare vårt hållbarhetsarbete.

Det är vi som varit förlöpare för Elis klimatarbete, som 2021 tagit fart på koncernnivå.

Det är vi som 2021 fått förtroendet att leda en expertgrupp som ska undersöka hur ett normskifte från linjär till cirkulär ekonomi kan ske i Sverige.

Det är vi som visar vägen till en cirkulär ekonomi.

Det är långt kvar och stora utmaningar återstår att lösa. Men vi kommer att klara det. Tillsammans.

Lina K Wiles

Lina K Wiles, Hållbarhetschef

Till final i Miljöstrategipriset 2021

I början av året utsågs Elis till en av fyra finalister i Miljöstrategipriset. Priset delas årligen ut av den oberoende nyhetstjänsten Miljö & Utveckling. Det går till en verksamhet, grupp eller förening som på ett föredömligt sätt utformat en tydlig hållbarhetsstrategi och genomfört den.

I år tog Miljö & Utveckling emot 18 nomineringar. Elis nominerades för sitt hållbarhetsarbete och sin nya hållbarhetsstrategi från 2019. Vinnare av priset blev Vasakronan. Elis kammade hem ett hedersomnämmande, och i sin motivering skrev juryn bland annat:

"Textilbranschen har stora utmaningar på avfallssidan. Mycket material försvinner idag ur kretsloppet, ett problem som trots ansträngningar på många plan fortfarande är till stor del olöst. Elis har en cirkulär affärsidé sedan länge, och har nu inkluderat den i en större strategi baserad på FN:s globala hållbarhetsmål."

DET RÄCKER INTE

År 2021 hölls FN:s klimattoppmöte i Glasgow. Världens länder kunde återigen enas om att vi måste bort från slit- och slängsamhället. För att kommande generationer ska ha en framtid måste vi med krafttag börja värna om och dela på jordens resurser.

*"Därför behöver
resursen återvinnas
och återuppstå
i ny form"*

VI BÖRJAR I OMVÄRLDEN. 2015 enades FN:s medlemsstater om ett viktigt avtal för att säkra mänsklighetens framtid: att den globala temperaturökningen ska stanna vid som mest 1,5 grader och att vi ska nå nollutsläpp vid seklets mitt. För att uppnå detta krävs en stor omställning av vårt levnadssätt. I dag använder mänskligheten globalt så mycket resurser så att vi skulle behöva 1,8 jordklot för att täcka dem. Värst på att göra av med våra gemensamma ändliga tillgångar är vi i västvärlden och i de rika länderna. Här i Sverige lever vi i snitt som om vi hade fyra jordklot att förbruka.

"Vi lånar resurser av kommande generationer. Eller, mer korrekt: vi stjäl dem."

ELLER OM VI TAR DET med en annan beräkning. Nätverket Global Footprint Network instiftade år 2006 den så kallade "Overshoot Day". Det är det datum på året då vi har gjort slut på de ekologiska resurser och tjänster som jorden maktar återskapa i lika stor utsträckning. 2021 inföll det måndagen den 29 juli. Då hade mänskligheten gjort av med naturens årsbudget av förnybara resurser. Under resten av årets alla dagar, de som kommer efter "Overshoot Day", lever vi alltså över våra tillgångar. Vi lånar resurser av kommande generationer. Eller, mer korrekt: vi stjäl dem. Så många som 86 procent av världens invånare bor i dag i länder med ett för högt ekologiskt fotavtryck, enligt nätverket Global Footprint Network. Overshoot Day för EU:s alla 28 medlemsländer inträffade 2021 redan den 10 maj och i Sverige den 3 april. Så vi har särskilt mycket som vi måste förändra.

HUR KOMMER DÅ ELIS IN I DET HÄR? Jo, hela samhället behöver ställa om till en cirkulär ekonomi om vi ska nå klimatmålet i Paris-avtalet. Det innebär att vi behöver vara rädda om jordens resurser. Vi behöver bruka dem klokt genom att dela på dem och återanvända dem, om och om igen. Därefter behöver resursen återvinnas och återuppstå i ny form: då är cirkeln sluten. Det är den modell hela vår verksamhet vilar på, även om vi fortfarande har mycket att jobba på för att det hela ska vara cirkulärt – i alla steg och i alla processer.

ELIS SVERIGE ARBETAR mot näringsliv och offentlig sektor. Vår grundtanke utgår ändå sedan över 70 år tillbaka från precis den här idén: att dela på tillgångarna. De som köper våra tjänster slipper investera i egna produkter. Istället ansvarar vi för att förse dem med hela och rena sängkläder,

arbetskläder, mattor, hygienprodukter och mycket mer. Därmed kan vi vara en del av klimatomställningen som hela världen jobbar med just nu.

UNDER 2021 har klimatfrågan varit särskilt tydlig även internt för oss på Elis Sverige. Under de två första veckorna i november pågick FN:s globala klimattoppmöte i Glasgow. Samtidigt hade vi våra egna klimatveckor. Vi ville på så sätt bidra till att öka kunskapen om klimatrelaterade frågor och fakta på alla nivåer inom företaget, synliggöra vad vi på Elis gör för klimatet, förklara mer om på vilket sätt vår cirkulära affärsmodell kan vara en del av lösningen och också visa på hur mycket var och en av oss faktiskt kan bidra med, genom de vardagliga valen i vårt eget liv och på vår arbetsplats.

↓ Anläggningen i Torup hanterar varje dag 18 ton arbetskläder, bäddtextilier och skyddskläder för vården i Region Halland och kommuner i hela södra Sverige.

FN-TOPPMÖTETS huvudsakliga framgångar blev att länder uppmuntras skärpa sina klimatmål redan 2022, att stödet för klimat-anpassning ska fördubblas till 2025 och att fossila bränslens roll i klimatomställningen för första gången omnämns.

FÖR ATT NÅ dessa mål behöver vi alla fundera över vilka inköp vi gör. Behöver varje arbetsplats köpa egna arbetskläder eller kan de bidra till den cirkulära omställningen genom att istället hyra från oss?

Vi tvättar och lagar så att plagg och textilier kan användas om och om igen. Men även för en handduk eller arbets-skjorta är tiden till slut ändlig. När vi inte längre kan barga för de kvalitetskrav som kunden har, ser vi till att återbruka eller återvinna materialet. Vi ingår redan i många spännande cirkulära samarbeten där våra uttjänta textilier förvandlas till nya produkter och råvaror, och fler utvecklas hela tiden.

"Även vi som grundar vår affärsidé på en cirkulär modell behöver minska våra fotavtryck."

Även vi som grundar vår affärsidé på en cirkulär modell behöver minska våra fotavtryck. I det fortsatta arbetet har vi som storföretag en mycket viktig roll. Vi har satt upp utmanande mål för oss själva: år 2035 ska vi uppnå netto-noll-utsläpp. Det betyder så låga koldioxid-utsläpp som möjligt. Det som ändå släpps ut ska kompenseras med negativa utsläpp eller kolupptag på annat vis. Redan år 2030 ska vi dessutom ha såväl klimatneutrala tvätterier som en helt fossil-fri fordonsflotta. För att nå dit behöver vi alla hjälpas åt. Tillsammans gör vi det möjligt!

Interna klimatveckor

Under de två första veckorna i november pågick FN:s klimattoppmöte i Glasgow. Samtidigt hade vi på Elis Sverige interna klimatveckor på samtliga anläggningar.

Under klimatveckorna kunde alla våra medarbetare ta del av spännande information om klimatet genom allt-ifrån rena fakta från myndigheter och forskare till filmtips. Vi såg även till att sprida mer kunskap om vårt interna klimatarbete genom mejlutskick och videos från våra kollegor på olika digitala plattformar.

– Vi har de mest ambitiösa klimatmålen i vår bransch. Målet med den här insatsen var att höja kunskap, medvetenhet och engagemang för klimatfrågan inom hela bolaget, säger vår hållbarhetschef Lina K Wiles.

Under klimatveckorna uppmanade vi även alla i organisationen till att se över de vardagliga valen på det privata planet genom bland annat tips på hur man kan göra för att mäta sina egna koldioxidutsläpp. Vi hade också en klimattävling med olika utmaningar som gav fina priser.

– För att lyckas behöver alla i hela bolaget hjälpa till. Alla stora förändringar börjar i det lilla. Framgångar kommer inte av att göra en enda stor satsning utan är resultatet av långsiktigt, målmedvetet och konsekvent arbete, varje dag, poängterar VD Sören Roland.

Det är just här vi på Elis är som allra starkast, menar han. Vi har uthålligheten och motivationen.

– Som ett av Sveriges 300 största bolag har vi kapacitet och resurser att göra skillnad. Jag är övertygad om att vi kommer att lyckas.

KLIMATVECKORNA INNEHÖLL BLAND ANNAT:

- Allmän klimattakta
- Elis klimatpåverkan
- Mät ditt eget klimatavtryck
- Webinars
- Nyhetsbrev
- Filmtips
- Tävlning

ELIS HÅLLBARHETS- STRATEGI

ÖVER 90 MILJONER ton textilier slängs varje år – en helt igenom orimlig siffra. Samtidigt fortsätter produktionen av ny textil att öka, och utsläppen från textilindustrin står för mer än tio procent av världens växthusgaser.

För att de globala målen ska bli verklighet behöver vi ha ett samhälle där det cirkulära står i centrum. Där återbruk och återvinning är det normala, och nyproduktion enbart sker när det är nödvändigt.

Det är ett tankesätt som vi arbetat efter ända sedan vi startade. Som Europas ledande leverantör av textil- och hygienlösningar har vi ett enormt ansvar – och en unik möjlighet att leda utvecklingen. Vår hållbarhetsstrategi är djupt integrerad i vår affärsstrategi och har tre tydliga fokusområden: **klimat, textil och människor.**

Vi har satt tuffa hållbarhetsmål och under 2021 inledde vi resan mot att få klimatmålen godkända som Science Based Targets.

➤ **Klimat s. 18**

➤ **Textil s. 20**

➤ **Människor s. 22**

HÖJDA AMBITIONER, SÄNKT KLIMAT- PÅVERKAN

Science Based Targets initiative är ett globalt initiativ som verifierar att företags klimatambitioner ligger i linje med vad som krävs för att hålla den globala temperaturökningen under 1,5 grader. Ambitioner lägre än så är helt enkelt otillräckliga för att stävja klimatkrisen.

Tjugotalets decennium kommer vara avgörande för att kommande generationer ska ha en dräglig tillvaro. Strävan mot nollutsläpp av växthusgaser blir vår tids arv till alla kommande generationer.

ATT MINSKA VÅRT totala klimatavtryck är därför ett av våra viktigaste mål och under 2021 inledde vi arbetet med att få våra mål godkända som Science Based Targets. Vår omställning till fossilfri fordonsflotta och förnybara energikällor i alla våra tvätterier senast till 2030 är i full gång och vi tar ständigt nya steg på resan mot nollutsläpp.

CIRKULÄRA AFFÄRSMODELLER är avgörande för att världen ska ha en chans att stävja klimatkrisen. Omställningen till en

fossilfri ekonomi tar fart, med höjda klimatambitioner från enskilda stater, på EU-nivå och i näringslivet. Samtidigt styrs kapitalet i allt snabbare takt bort från den fossila ekonomin. Industriledare, beslutsfattare och investerare är samstämmiga: återuppbyggnaden av ekonomin blir grön.

PÅ ELIS SVERIGE har vi satt upp utmanande mål för oss själva: år 2035 ska vi uppnå nettonollutsläpp. Det betyder så låga koldioxidutsläpp som möjligt. Det som ändå släpps ut ska kompenseras med negativa utsläpp eller koluttag på annat vis.

VARJE DAG arbetar vi med att effektivisera driften av våra tvätterier. Omkring 90 procent av vårt koldioxidavtryck kommer från energianvändningen i våra tvätterier, textilierna vi köper in och våra transporter. Stort fokus ligger därför på att ställa om till fossilfria energislag och drivmedel. En omställning som redan pågår och där vi nu trappar upp takten.

SÅ TAR VI ANSVAR

Textilvalen

- Med våra specialistkunskaper kan vi hjälpa våra kunder välja rätt material och produkter, för att minimera resursanvändningen och klimatpåverkan.
- Att använda varje textilartikel optimalt och förlänga livslängden är A och O. Därför tvättar vi skonsamt, lagar och återbrukar så långt det är möjligt.
- Vi driver aktivt utvecklingen och tillgången på mer resurssnåla textilier tillsammans med våra leverantörer och kunder.
- Vi efterfrågar och prioriterar miljömärkta textilier, återvunnet innehåll och förnybara alternativ.

Driften av våra tvätterier

- Vi mäter förbrukning av bränsle, el, vatten och tvättmedel i våra tvätterier dagligen. Vi försöker ständigt effektivisera våra processer.
- Vi använder bara elektricitet från vattenkraft.
- Åtta av våra anläggningar använde 2020 förnybara energikällor. 2021 växlade ytterligare sex anläggningar till fossilfritt bränsle.
- Med tekniska hjälpmedel som chipmärkta textilier, smarta garderober och ruttplaneringsverktyg optimerar vi flödena mellan kunderna och våra tvätterier. Det minskar resursförbrukning och lagerhållning och därmed vårt och kundens fotavtryck.

Transporterna

- 86 procent av vår fordonsflotta är fossiloberoende.
- I flottan finns fordon som drivs med el, biogas, flytande biogas, HVO och etanol.
- Med omkring 75 000 leveransadresser är rutt- och last-optimering ett alltid pågående förbättringsarbete.
- Våra chaufförer är utbildade att köra bränslesnålt.
- 2020 anslöt vi oss till Fossilfritt Sveriges Transportutmaning, med målet att senast år 2030 endast utföra och köpa fossilfria inrikestransporter.
- 2021 anslöt vi oss dessutom till Tjänstebilsutmaningen.

Läs mer om våra prioriterade mål och delmål i Agenda 2030 på sidan 56.

LÄNGRE LIV FÖR VARJE FIBER

Hållbar textil är inget absolut begrepp, men vår strävan är att i varje steg göra mer hållbara textilval. Vår definition av "hållbar textil" är:

- **miljömärkt***, och/eller
- **innehåller minst 50% hållbara fibrer****

*** Miljömärkt med...**

- Nordic Ecolabelling of Textile, hides/skins and leather Version 4 EU Ecolabel 2014/350/EU
- Bra Miljöval Textil Kriterier 2012 (kategori fiber och beredning)
- GOTS eller annan certifiering av typ I (enligt ISO 14024)

**** Hållbara fibrer**

- Better Cotton Initiative (BCI)
- Ekologisk bomull
- Återvunnen fiber
- Regenererad fiber
- Biosyntetisk fiber

Textil är vår grund – men textil står också för en stor del av vårt totala klimatavtryck. Att göra ännu mer hållbara materialval, förlänga livslängden och hitta sätt att omvandla vårt textilavfall till nya resurser är därför i skarpt fokus.

TEXTILTILLVERKNINGEN i världen ökar snabbt, samtidigt som det som produceras används allt mindre. Mer än tio procent av världens utsläpp av växthusgaser kommer från textilindustrin – och den andelen ökar snabbt. Vi vet att nästan 80 procent av ett plaggas klimatpåverkan sker under produktionsfasen, med stor belastning vad gäller användning av vatten, kemikalier och land. Genom att förlänga livet på varje plagg och textillie så att de kan användas mer, av fler, minimerar vi behovet av onödigt nyproduktion. Därför är vi mycket måna

om att tvätta och hantera våra produkter på rätt sätt så att de kan vandra i vårt textila kretslopp så länge som möjligt. Vi kvalitetskontrollerar efter varje tvätt, lagar och byter ut det som slits. När vi behöver köpa nytt ställer vi höga krav på kvalitet och produktion.

Till år 2030 ska alla textilier vi köper in vara vad vi definierar som hållbara, det vill säga certifierade, resurseffektiva och/eller producerade av återvunna, ekologiska eller regenererade material. All textil som vi kasserar ska återvinnas eller återbrukas.

FORTFARANDE ÅTERVINNS alldeles för lite av världens textilavfall, bara någon enstaka procent. Från 2025 ställs krav på att textilavfall ska samlas in för återvinning i hela EU och frågan om producentansvar diskuteras inom EU och i Sverige. Fler och nya samarbeten kring återbruk och textilåtervinning kommer vara en nyckel i vår vision om att vårt textilavfall ska bli råvara till nya produkter. För att driva på frågan har vi under året utvecklat flera nya textilåtervinningsarbeten.

SÅ TAR VI ANSVAR

Transparens och kontroll uppströms

- Alla leverantörer måste under-teckna vår uppförandekod, som omfattar etiska, sociala och miljömässiga hänsyn.
- Elis gör årliga leverantörsutvärderingar både på nationell nivå och koncernnivå.
- 93% av koncernens textilinköp täcktes 2021 av godkända CSR-utvärderingar.
- Vi utför revisioner enligt internationella standarder med hjälp av en tredje part. Resultaten klassar leverantörerna som gröna, gula, eller röda, där de två senare kräver fördjupad uppföljning och omrevision.

Textiliernas miljö- och klimatpåverkan

- Vår cirkulära modell sätter användarfasen i centrum. Med rätt kombination av materialval, design, tvättprocess och sömnadskonst för att laga mindre skador, ser vi till att varje textilartikel nyttjas så mycket som möjligt innan den kasseras.
- Vi har utvecklat en definition av "hållbar textil" som ska vägleda våra inköp från 2021 och framåt.
- Alla våra plagg och mattor är chipmärkta för full spårbarhet. Spårbarheten möjliggör både effektivare flöden mellan oss och kunden, men kan också ge förutsättningar för mer återbruk och återvinning framåt.
- Vi driver på för mer cirkulära offentliga upphandlingar genom att dela med oss av vår erfarenhet och kompetens.

Textil-återvinning

- De textilier vi inte längre kan nyttja ska återbrukas eller återvinnas i första hand. I sista hand går kasserade textilier till energiåtervinning.
- Genom att styra mot mer återvunnet innehåll i de textilier vi köper, bidrar vi själva till efterfrågan på textilåtervinningslösningar.
- För att driva utvecklingen av textilåtervinningsindustrin medverkar vi i forskningsprojekt och utvecklingssamarbeten, tillsammans med aktörer både uppströms och nedströms om oss.
- Vi har etablerat flera samarbeten med mottagare av textil för återbruk, remake och materialåtervinning.

Läs mer om våra prioriterade mål och delmål i Agenda 2030 på sidan 56.

“A GREAT PLACE TO WORK”

Att ett av våra tre fokusområden i hållbarhetsstrategin är människor är ingen slump. Vi bär ett stort ansvar för vår personals hälsa och välmående, men också för alla de människor och samhällen som berörs antingen direkt eller indirekt av Elis verksamhet.

EFTER ÄNNU ett år med covid-pandemin påtagligt närvarande har de mänskliga och sociala perspektiven blivit viktigare än någonsin. Hur vi tar vårt samhällsansvar är och förblir ett av våra största fokus.

RUNT OM I VÄRLDEN är vi 49 000 medarbetare. I Sverige omkring 1 600. Att arbetsmiljön ska vara trygg och trivsamt, och arbetsuppgifterna utvecklande är en självklarhet oavsett om man jobbar på tvätteriet i Ockelbo, på centrallagret i Hillared eller på kontoret i Malmö. Nu tar vi sikte på att bli certifierade som Great Place To Work till 2025!

MED 25 ANLÄGGNINGAR över hela landet är vi en viktig samhällsmotor för utveckling och integration. Hos oss har många funnit sitt första jobb i Sverige, och många blir kvar länge och fortsätter utvecklas i bolaget. Mångfalden på våra arbetsplatser är en av våra styrkor och speglar samhällena vi verkar i.

TEXTILINDUSTRIN i världen brottas med enorma utmaningar vad gäller påverkan på miljö och klimat, men också för hälsa, säkerhet och arbetsvillkor för människor som arbetar i den. Egentligen har vi 75 miljoner kollegor. Så många arbetar nämligen inom textil- och klädindustrin globalt. Indirekt sysselsätter industrin miljarder människor, de flesta kvinnor. Alla våra leverantörer har undertecknat vår uppförandekod som bygger på FN:s deklaration om mänskliga rättigheter, och vi gör regelbunden tillsyn. Tack vare vår storlek och hållbara affärsmodell kan vi direkt och indirekt påverka och förbättra livsvillkoren för väldigt många människor över hela världen.

SÅ TAR VI ANSVAR

Arbetsgivaransvar

- Under corona-pandemin har extra vikt lagts vid att skydda vår personal från smitta, genom anpassade arbetssätt och restriktioner på arbetsplatsen.
- 2020 lanserades 10 Golden Rules för hälsa och säkerhet i hela koncernen, med utbildnings- och kommunikationsinsatser som sträckt sig över hela 2021.
- Arbetsrotation, ergonomicoacher, vägledningar om bästa arbetssätt och en god arbetsmiljö är några nycklar till att vår personal blir kvar länge och håller sig friska.
- Alla chefer får utbildning i arbetsmiljö.
- Alla anställda får genomgå en allmän miljö- och hållbarhetsutbildning.

Samhällsansvar

- Medarbetare som behöver lära sig svenska kan vi hjälpa göra det på sin arbetsplats.
- 33 procent av våra chefer är kvinnor.
- Flera av våra chefer har engagerat sig som mentorer i programmet Mitt Livs Chans, som syftar till att hjälpa personer med utländsk bakgrund och akademisk utbildning in på den svenska arbetsmarknaden.
- Vi skänker kläder, skor, filtar, toalettpapper med mera till bland annat Stadsmissionen, Röda Korset, Human Bridge och andra välgörande ändamål.
- Vi representerar näringslivet i styrgruppen för Lunds Universitets tvärvetenskapliga Forskarskola Agenda 2030.

Socialt ansvar i leverantörsledet

- Alla leverantörer måste underteckna vår uppförandekod som bygger på bl a FN:s deklarationer om mänskliga rättigheter, FN:s Global Compact och ILOs konventioner om arbetsrätt.
- Nyanställda tjänstemän utbildas i anti-korruption och affärsetik.
- Elis gör årliga leverantörsutvärderingar både på nationell nivå och koncernnivå.
- Genom att göra mer hållbara textilval och genomlysna våra leverantörskedjor kan vi indirekt påverka livsvillkoren för väldigt många människor.

Läs mer om våra prioriterade mål och delmål i Agenda 2030 på sidan 56.

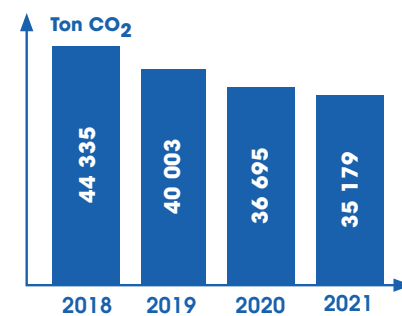
STRATEGISKA MÅL – KLIMAT

Mål Värdekedja

2035 har vi nollutsläpp genom hela vår värdekedja

2021 var vårt klimatavtryck i scope 1+2+3 35 179 ton CO₂e, vilket motsvarar 0,52 kg CO₂e per kilo tvätt, eller 17 ton CO₂e per omsatt MSEK.

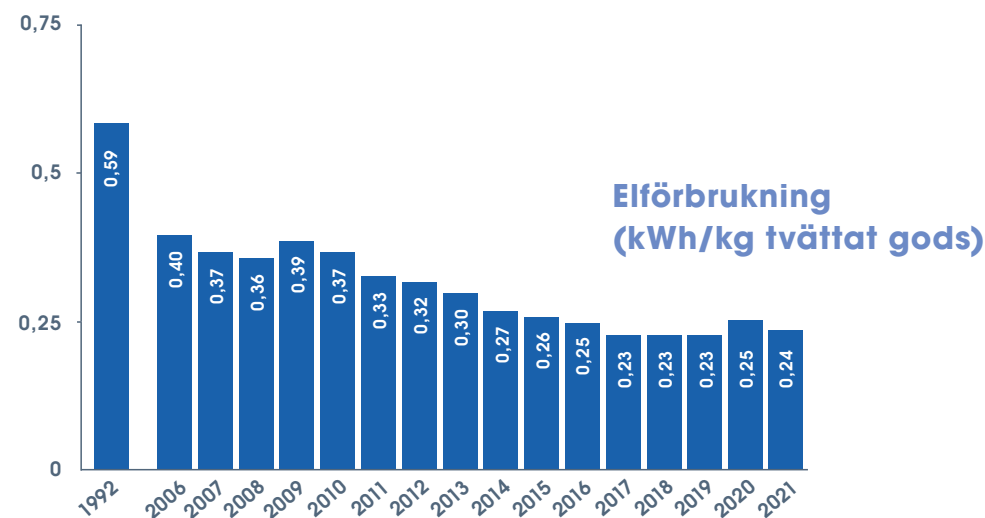
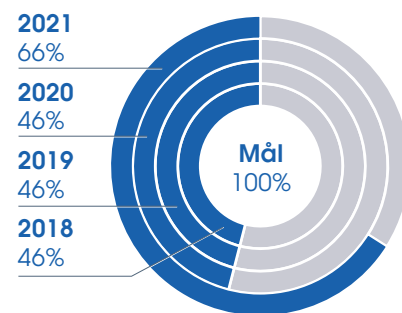
Mål Energi

2030 drifftar vi våra tvätterier fossilfritt

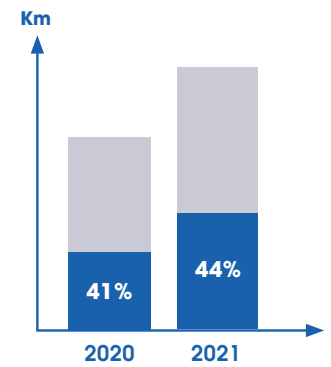
Under 2021 växlade sju tvätterier från fossil gasol till förnybar biogasol.

2021 använde vi 66% förnybar energi på våra tvätterier.

Andel fossilfri distributionssträcka

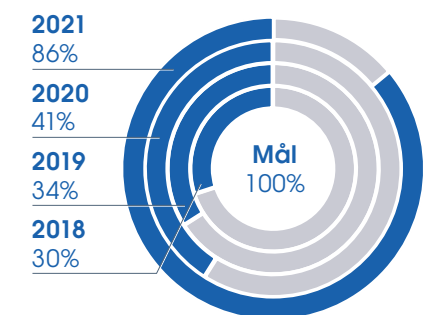
Mål Fordonsflotta

2030 har vi en fossilfri fordonsflotta

Vi byter löpande ut bensin- och dieseldrivna fordon mot mer hållbara, fossiloberoende alternativ. Vidare tankar vi HVO100 istället för diesel så långt det är praktiskt möjligt.

2021 hade vi 86% fossiloberoende fordon.

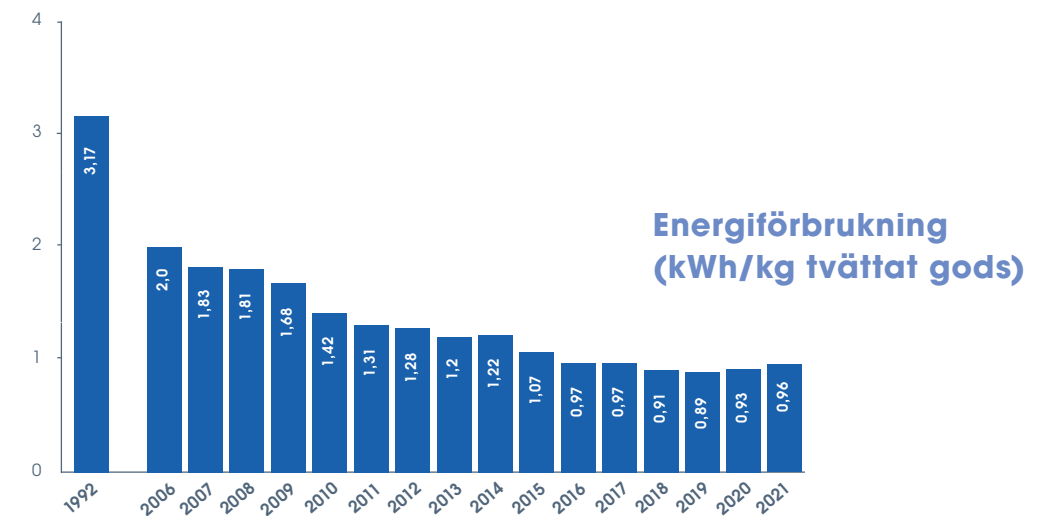
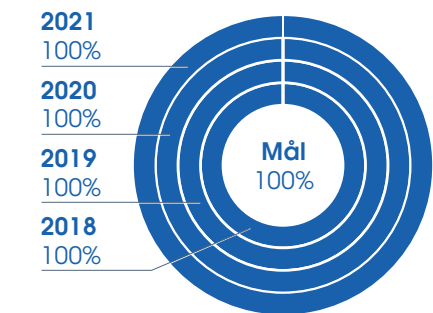

Mål EI

2030 drifftar vi våra tvätterier fossilfritt

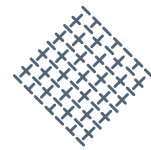
Sedan 2018 använder vi 100% fossilfri el och fr o m 2020 använder vi enbart el från vattenkraft.

STRATEGISKA MÅL - TEXTIL

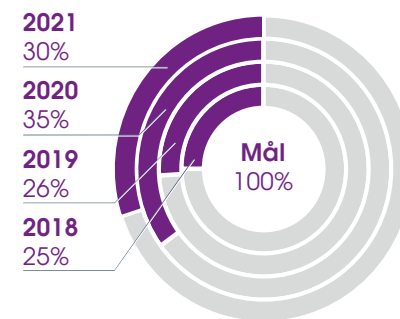
Mål Hållbara textilier

2030 köper vi bara textilier som är miljömärkta och/eller innehåller 50% hållbara fibrer

2021 köpte vi 30% hållbara textilier.

Andelen påverkas starkt av vilken typ av textil som köps in, t ex lakan är oftast miljömärkta, medan arbetskläder är det i mer begränsad utsträckning.

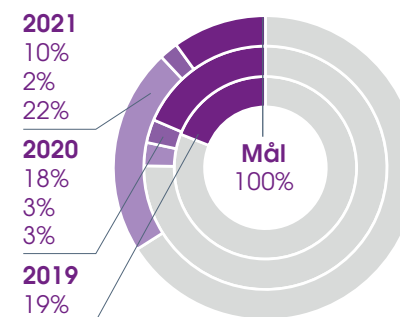

Mål Kasserad textil

2030 går alla kasserade textilier till återbruk eller återvinning

2021 gick 34% av våra kasserade textilier till återbruk eller återvinning, upp från 24% 2020.

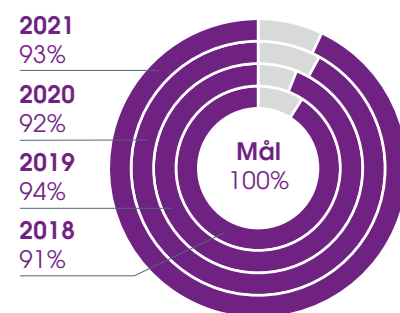
■ Återbruk, annan funktion
■ Återbruk, samma funktion
■ Återvinning

Mål Leverantörer

2030 har vi hållbar tillverkning hos alla våra leverantörer

2021 täcktes 93% av koncernens textilköp av godkända CSR-utvärderingar.

STRATEGISKA MÅL

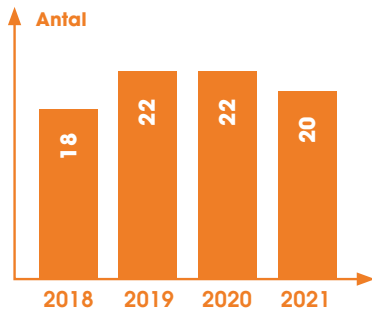
– MÄNNISKOR

Mål Hälsa

2025 har vi noll olycksfall som leder till sjukfrånvaro

2021 hade vi 20 olycksfall som ledde till sjukfrånvaro.

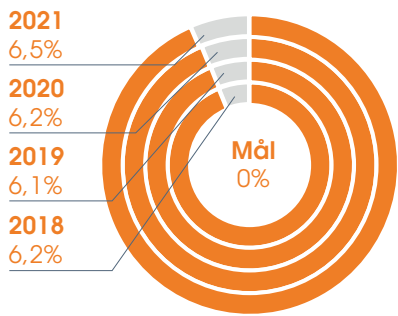

Mål Hälsa

2025 har vi branschens lägsta sjukfrånvaro

2021 hade vi 6,5% sjukfrånvaro. Under pandemiåren 2020 och 2021 har sjuktalen gått upp överlag.

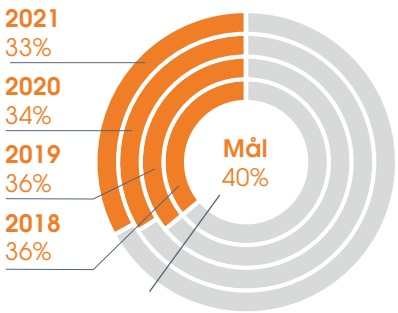

Mål Jämställdhet

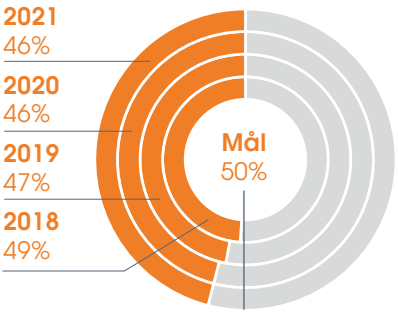
2025 har vi representativ mångfald i ledningspositioner

2021 hade vi 33% kvinnliga chefer.

2021 hade vi 46% kvinnliga anställda.

TRISS I TEXTIL-ÅTERVINNING

Under året har Elis inlett och utvecklat flera samarbeten för att förlänga våra textiliers livslängd, i både större och mindre skala. Sedan tidigare är vi involverade i projekt med återbruk och återvinning av lakan och handdukar och under 2021 har vi utvecklat möjligheterna även för arbetskläder.

Reused Remade

I BÖRJAN på året befästes vårt samarbete med Reused Remade som gör om uttjänta hotellakan till tygpåsar. Företagets modell gör att textiliernas livslängd förlängs med flera år. Hittills har vi levererat över 64 ton lakan till företaget. Samarbetet är ett viktigt steg mot Elis mål att alla kasserade textilier ska återbrukas eller återvinnas senast 2030.

ENLIGT REUSED REMADES livscykelanalys kan tillverkningen av tygpåsar av gamla hotellakan minska koldioxidutsläppen med upp till 93 procent och vattenförbrukningen med 1900 liter, jämfört med om påsarna skulle ha tillverkats av nyproducerad bomull.

- Med vår cirkulära affärsmodell vill vi också att det material som blir avfall hos oss kan gå vidare som ny råvara i nästa resurscirkel. Partnerskapet med Reused Remade skapar just en sådan loop som gör att materialets värde tas tillvara på bästa sätt, säger Caroline Düberg Martinsson, hållbarhetssamordnare.

Nya cirklar för arbetskläder

SOMMAREN 2021 lades stort fokus på att hitta nya, effektiva arbetssätt för att styra om kassationsflödena av arbetskläder till materialåtervinning. Tillsammans med det finska bolaget Rester, som öppnat en återvinningsanläggning för storskalig textilåtervinning i norra Europa, genomfördes ett större pilotprojekt. Först ut var vår anläggning i Torup som sorterade och paketerade kasserade arbetskläder för vidare transport till Rester.

- Sedan ett par år arbetar vi med att sortera ut bädd- och badtextil för återbruk och återvinning, berättar Annika Bernthsson, lagerchef i Torup. Under 2021 genomförde vi ett större skarpt test för att sortera ut arbetskläder för materialåtervinning. Projektet ledde till att vi skickat mer textilier till återvinning och återbruk än till förbränning vid årets slut. En milstolpe!

DET NYA ARBETSSÄTTET har en del utmaningar hanteringsmässigt. Det krävs mer manuell hantering av textil som ska materialåtervinnas än energiutvinnas. Kläderna behöver vara rena och sorteras så att värdet i den textila råvaran bevaras.

- Textilier är ju inte slut som material bara för att ett plagg inte längre uppfyller de funktionella kraven, säger Caroline Düberg Martinsson, hållbarhetssamordnare på Elis. För oss är det lika viktigt som självklart att arbeta för att bevara värdet i de textilier vi tar in, även efter att vi inte kan använda dem längre.

RESTER OY

- **GRUNDAT:** 2019
- **ORT:** Paimio, Finland
- **VERKSAMHET:** Textilåtervinning

Skog och tyg blir ny textil

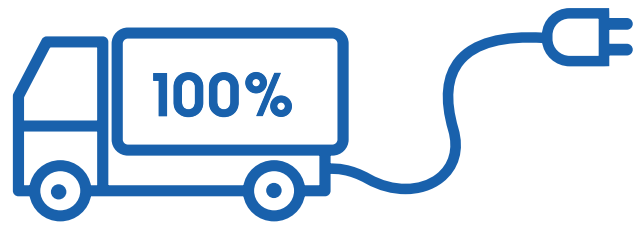
Elis Sverige har samarbetat med Södra kring innovationen OnceMore™ sedan 2018. Södra har utvecklat en storskalig process där textilavfall förenas med jungfruligt trämaterial från svenska skogar och omvandlas till en RCS-certifierad (Recycled Claim Standard) massa. Massan blir i sin tur råvara till textilindustrin och blir till ny textil som viskos och lyocell. Det övergripande

målet med satsningen är att skapa en cirkulär textilindustri. Initiativet ska öka textilåtervinningen och samtidigt maximera värdet av råvaran från Södras medlemmars skogar.

Under 2021 skickade Elis totalt 115 ton uttjänta vita bomull-polyester-textilier till Södra för materialåtervinning. På senare tid har även Elis i Danmark och England inlett samarbeten med Södra.

SÖDRA

- **GRUNDAT:** 1938
- **HUVUDKONTOR:** Växjö
- **VERKSAMHET:** Internationell skogsindustrikoncern

FRÄMST I LEDET MOT FOSSILFRI FORDONSFLOTTA

→ Kimmy Petersson Strömberg, logistikutvecklare på Elis.

Under året har våra tre första eldrivna, tunga lastbilar börjat rulla. Vi har fortsatt att fasa ut fossildrivna personbilar och lätta lastbilar till fossilfria fordon och investerar framåt i Elonroads laddskenor.

FÖR ATT NÅ vårt mål – en helt fossilfri fordonsflotta 2030 – krävs målmedvetenhet, men också pionjärande och mod. Idag är 86 procent av hela fordonsflottan fossiloberoende.

– Det är viktigt att våga vara den som går först. Marknaden måste satsa. På Elis vågar vi utmana oss själva och visa att vi både vill och kan, säger Patrik Nyholm, inköpschef på Elis.

I JULI körde vår första helt eldrivna tunga lastbil från Volvo Lastvagnar sin pionjärtur i Stockholm. Under hösten 2021 rullade ytterligare två på landets vägar, en i Huddinge och en i Helsingborg. Miljövinster är många. Leveranserna är fossilfria och partikelutsläppen lägre. Dessutom är fordonen tystare.

– De har fungerat mycket bra. Chaufförerna får också mycket uppmärksamhet, vilket är roligt. Folk är nyfikna, många tror ju att eldriven, tung trafik ligger

långt borta. Nu ser de att det fungerar här och nu, säger Kimmy Petersson Strömberg, logistikutvecklare på Elis.

IDAG HAR ELIS sammanlagt 75 tunga lastbilar i flottan. Efterhand som fordonen behöver bytas ut är det el som gäller för dem som inte måste kunna köra långa sträckor. För de långväga tunga transporterna är det flytande biogas som fungerar bäst i nuläget.

"Det är viktigt att våga vara den som går först. Marknaden måste satsa."

– Vi följer våra pilotsatsningar på el noga för att se hur långt de kan köra i praktiken, liksom hur väl de fungerar i kyla, säger Kimmy Petersson Strömberg.

ÄVEN DE LÄTTA lastbilarna byts successivt ut. Under 2021 köpte Elis ytterligare 22 som drivs på el. Sammanlagt har vi drygt 200 lätta lastbilar och arbetar för att samtliga dieseldrivna ska kunna tankas med HVO100. För de eldrivna lätta lastbilarna ser vi två logistiska utmaningar: den kortare körsträckan och att ellastbilarnas högre fordonsvikt gör att man tappar nästan 300 kilo lastvikt.

– Jag önskar verkligen att högre vikter tillåts för elfordonen, så att de skulle kunna fyllas bättre och ändå köras med B-körkort, säger Kimmy Petersson Strömberg. Idag nyttjar vi bäst våra elfordon till kortare turer i stadsmiljö med hög kundintensitet. På det sättet kan vi komma tillbaka till anläggningen, lasta om och köra två turer samma dag.

NYA SMARTA LÖSNINGAR för laddning är betydelsefulla. Som den första i branschen i Sverige har vi valt att satsa på Elonroads

laddskenor, med stöd av Klimatklivet som delfinansieras av Naturvårdsverket. Våren 2022 görs den första kommersiella installationen i Sverige på vår mattanläggning i Veddesta. Under de 20 till 25 minuter som våra bilar står parkerade för lastning, laddas de automatiskt genom elskenan på marken, vilket förlänger körsträckan med fyra till fem mil.

– Det är viktigt att vi vågar testa olika tekniker. Jag tror att det här kommer att fungera optimalt, säger inköpschef Patrik Nyholm.

ELIS HAR ANTAGIT Fossilfritt Sveriges transportutmaning – att alla inrikestransporter ska vara fossilfria 2030. På vår anläggning i Eskilstuna är vi redan i hamn med en helt fossilfri flotta. Därför tvekade vi heller inte inför att anta Tjänstebilsutmaningen, vilket innebär att vi tydligare styr omställningen även av tjänste- och förmånsbilar. Av våra nuvarande 233 personbilar drivs 13 av enbart el och 62 är hybrider. Ytterligare 18 hybridbilar är beställda.

– Vi driver på utvecklingen och det är jag glad över, säger Patrik Nyholm.

← Patrik Nyholm, inköpschef på Elis.

ATT LYFTA MEDARBETARNA ÄR ATT LYFTA BOLAGET

På Elis värdesätter vi möjligheten att växa och utvecklas högt. Möt två av våra medarbetare som tagit sig an nya utmaningar: Amanda Ledin i Nederländerna och Elizabeth Karlsson i Umeå.

→ Amanda Ledin, produktchef för hygien och torktrasor.

AMANDA LEDIN trivs som produktchef för hygien och torktrasor på huvudkontoret i Malmö. Men när hon fick erbjudande om att arbeta utomlands i ett halvår, tvekade hon inte. Hon packade väskorna och begav sig till Arnhem där hon, för svenska Elis räkning, undersöker hur de nederländska kollegerna jobbar med arbetskläder.

- Det är roligt att utmana sig själv. Du får nya perspektiv av att ta del av en annan kultur och lär dig hur marknaden fungerar och hur kollegorna resonerar här.

Det är inte första gången Elis tar henne ut i Europa. Amanda Ledin började på företaget 2017 och redan under sin tid som trainee fick hon möjlighet att arbeta i Paris i sex månader.

- Att få jobba i ett annat land, men inom samma koncern, är en fantastisk möjlighet som företaget erbjuder. Jag har dessutom fått bra stöttning, både härifrån och från Sverige.

LINJECHEFEN ELIZABETH KARLSSON kände sig redo att ta ett nytt kliv. Nu tar hon sig an den expanderande marknaden i norr, som platschef i Umeå.

- På Elis vågar man tro på nybörjare. Jag har jobbat för företaget i fem år och är ny i den här rollen. Det finns en kultur av tillit till att alla vill företagets bästa här som jag verkligen uppskattar. Vi är lite som en familj, trots att koncernen är stor.

Efter att ha arbetat med projektledning inom distribution och därefter som service- och distributionschef i Veddesta, längtade Elizabeth Karlsson efter att få ta ett helhetsgrepp och jobba med alla delar av verksamheten – inte minst hållbarhetsmålen.

- Jag hade en dialog med min chef som ledde till att jag fick frågan om den här tjänsten. Jag har haft fantastiska chefer hela vägen och dessutom fått enormt mycket stöd i mitt eget ledarskap. Som platschef får jag dessutom möjlighet att vara drivande i arbetet med att nå våra hållbarhetsmål. Det är extra häftigt att få jobba mot målen här i Norrland där det händer så mycket nu.

Mot en ännu bättre arbetsplats

Under året har vi på Elis Sverige börjat resan mot att bli Great Place to Work-certifierade. Målet är att nå en certifiering år 2025.

GREAT PLACE TO WORK utvärderar organisationer och ger ett mått på arbetsplatskulturen och insatsen som arbetsgivare. Certifieringen, som baseras på Great Place to Work Institutes globala standard, är ett kvitto på att man som organisation sätter medarbetarna i fokus.

VARJE ÅR rankas de bästa organisationerna på olika listor. Rankingen bygger bland annat på hur medarbetarna själva upplever sin arbetsplats. Great Place to Works metod ger ett bra underlag för hur man som organisation ska jobba med sitt förbättringsarbete.

- Medarbetarna är vår viktigaste tillgång. Deras välbefinnande är avgörande för vår framgång och konkurrenskraft. Med Great Place to Work har vi en neutral part som bedömer hur vi är som arbetsgivare, säger Lars Hansson, HR-direktör.

Nästa medarbetarundersökning för Great Place to Work kommer att ske 2023.

Nätverk för stärkt integration

Under hösten anslöt sig Elis till nätverket Integrations-pakten, Stockholm stads satsning som syftar till att ge fler möjlighet att delta i arbetslivet.

INTEGRATIONSPAKTEN är ett nätverk för arbetsgivare och organisationer som ska stärka integrationen i Stockholm. Den syftar till att ge fler möjlighet att delta i arbetslivet och försörja sig genom eget arbete.

Som medlem i nätverket erbjuder Elis praktikplatser för elever vid Stockholms vuxenutbildningar som ger studenterna möjlighet att gå en yrkesutbildning och samtidigt lära sig svenska. Man är också Jobbpartner till Stockholms stad.

- Det finns bara vinnare i den här satsningen. Vi kan erbjuda praktikplatser och får samtidigt hjälp med vår rekrytering, säger platschef Jörgen Skoglund på Elis i Veddesta.

Nytt pris för forskning som främjar de globala målen

Forskarskolan Agenda 2030 vid Lunds universitet presenterade i december ett nytt pris för forskning kopplat till FN:s globala hållbarhetsmål. Elis har varit med och initierat priset och är också sponsor.

PRiset SKA DELAS ut en gång om året och syftar till att främja forskares nytänkande och tvärvetenskapliga forskning med koppling till de globala hållbarhetsmålen.

- Högskolor och universitet är viktiga motorer i den hållbara omställningen. Det här priset är ytterligare ett

sätt att stimulera och uppmuntra fokus på de globala målen och vi är glada att kunna göra detta tillsammans med Lunds universitet, säger Elis hållbarhetschef Lina K Wiles.

På Forskarskolan Agenda 2030 hoppas man att priset ska bidra till att lyfta forskning som bedrivs av forskare i början av sin karriär.

- Vi måste tänka nytt och arbeta tvärvetenskapligt för att kunna nå de globala målen för hållbar utveckling, och det gör många forskare vid universitetet, säger Kristina Jönsson, koordinator för Forskarskolan Agenda 2030.

Vinnaren tilldelas 25 000 kronor och prisceremonin äger rum på Lunds universitets årliga Hållbarhetsvecka i början av maj.

Upcycling till haute couture

Under året har vi inlett ett samarbete med modemärket Hodakova. Uttjänta textilier ur Elis kretslopp har blivit till nya plagg och väskor.

↑ Vid Hodakovas visning på Paris Fashion Week visades haute couture-plagg tillverkade av avlagda arbetskläder från Elis.

BAKOM MODEMÄRKET Hodakova står designern Ellen Hodakova Larsson. Sedan sin examen från Textilhögskolan i Borås 2019 har hon väckt intresse med kreaturer skapade av återvunna plagg.

– Vi ser ett hav av material som går till spillo runt omkring oss. Att vara med och stärka det cirkulära tänkandet är viktigt för oss. Samarbetet med Elis visar på möjligheten att ta gemensamt ansvar, säger Ellen Hodakova Larsson, grundare och Head of Creative på Hodakova.

HODAKOVA AB

- **GRUNDAT:** 2020
- **ORT:** Stockholm
- **VERKSAMHET:** Modedesign med hållbarhetssyfte

ATT UTTJÄNTA TEXTILIER är en värdefull resurs är en kunskap vi inom Elis utvecklat under många år. Och mötet med det unga modemärket har väckt ny inspiration.

– Vi fortsätter prata med Hodakova om vad vi sorterar ut och vad de vill arbeta med. Cirkulära affärsmodeller är avgörande för att världen ska ha en chans att stävja klimatkrisen. Textilier vi inte längre kan nyttja ska så långt det är möjligt återbrukas eller återvinnas säger Caroline Düberg-Martinsson, hållbarhetssamordnare på Elis.

Återvunnet i entrén

I våra kollektioner finns marknadens största utbud av mattor i återvunnet material, och vi utökar kontinuerligt sortimentet.

TEXTILLUGGEN på våra logomattor – dvs mattor med tryck – består av nu 100 procent återvunnen PET från plastflaskor. Det motsvarar 64 PET-flaskor per kvadratmeter som får nytt liv!

I FLERA ÅR har vi också erbjudit mattor av Econyl®, ett nylonmaterial som tillverkas av 100 procent återvunnet avfall från bland annat gamla fiskenät och rester från textilproduktion. Plast- och textilresterna spinns om till ett nytt slitstarkt garn med samma höga kvalitet som vanlig nylon. Garnet är OekoTex®-certifierat och fritt från ohälsosamma kemikalier. Econyl har blivit ett välkänt varumärke som vi under 2021 börjat trycka bredvid Elis-loggan.

– Det blir ytterligare en miljömässig kvalitetsstämpel som tydliggör värdet för våra kunder, säger Craige Allen, produktchef för mattor på Elis. Med både Econyl och mattor av PET-flaskor tar vi stora steg på mattfronten vad gäller att minska klimatavtrycket.

Vårt mål är att vara en motor i den cirkulära omställningen. Vi vill fortsätta möta

och överträffa våra kunders förväntningar på mer återvunnet material och allt bättre hållbarhetsprofil i vårt matterbudande.

UNDER ÅRET gjorde vi en livscykelanalys, LCA, av processerna när vi lagar trasiga mattor. I analysen beräknas klimatpåverkan av alla steg i kedjan, inklusive materialtillverkning, inköp, transporter och energiförbrukning. Resultatet visar att det alltid är bättre att laga en matta än att kassera och köpa nytt, även när de extra transporterna till och från reparationsfabriken kan tyckas långa. Återigen visar det sig att nyproduktion är avsevärt mer resurskrävande och därmed belastande för miljön, jämfört med att förlänga livet på en redan befintlig produkt genom att hålla den hel och ren.

Nästa utmaning är att utveckla flöden för att återvinna uttjänta mattor som inte längre kan användas.

– Vi är förhoppningsfulla och bedömer att vi i en inte allt för avlägsen framtid kommer kunna erbjuda helt cirkulära mattor till våra kunder, säger Craige.

"Återigen visar det sig att nyproduktion är avsevärt mer resurskrävande och därmed belastande för miljön, jämfört med att förlänga livet på en redan befintlig produkt genom att hålla den hel och ren."

Skärpta regler för evighetskemikalier

Under hösten anslöt vi oss till företagsuppropet PFAS Movement. Uppropet syftar till att skärpa regleringen kring de miljö- och hälsoskadliga PFAS-ämnena. Bakom initiativet står Internationella Kemikaliesekretariatet ChemSec.

PFAS KALLAS också för högflourerade ämnen. De är skapade för att stöta bort fett, smuts och vatten i olika produkter. Ämnena finns till exempel i stekpannor, funktionskläder, skor, möbiltyger och impregneringsspray.

PFAS-ÄMNEN är extremt svårnedbrytbara. De kan ansamlas i vattentäcker och i levande organismer och ge hälsoskadliga effekter.

– Vissa arbetskläder måste impregneras med PFAS för att uppfylla lagkrav på skydd mot exempelvis kemikaliestänk. Men inom Elis vill vi fasa ut PFAS-ämnena i produkter och leverantörskedjor där de inte är strikt nödvändiga ur ett säkerhetsperspektiv, säger Annica Paulsson-Haglund, produktchef för Arbetskläder. Men det är en förändring som vi inte kan driva ensidigt. Genom att göra gemensam sak med andra industriaktörer skickar vi tydliga signaler att vi vill bidra.

Finalist i Sveriges Bästa Hållbarhetschef

Vår Lina K Wiles var en av fyra finalister i Sveriges Bästa Hållbarhetschef. Utmärkelsen delades ut av tidningen Aktuell Hållbarhet i samarbete med Ledarna.

TEXTILINDUSTRI ses som en av världens största miljöbovar och beräknas 2050 att stå för en fjärdedel av jordens koldioxidutsläpp. För att få med Elis i arbetet med att vända utvecklingen har Lina K Wiles, sedan hon tillträdde som hållbarhetschef 2018, jobbat för att konkretisera företagets klimatambitioner och förankra bolagets hållbarhetsplan i FN:s globala mål för hållbar utveckling. På ett tydligt sätt har Lina vävt ihop hållbarhetsarbetet med våra affärsstrategier, vilket gynnar både vår affär och vårt varumärke.

– Min övertygelse är att företag kan och ska bygga sin framgång på att göra gott. Gott för människor, samhällen och planeten. Det är näringslivet som rymmer den största kraften och potentialen för omställningen till ett hållbart och cirkulärt samhälle. Rollen som hållbarhetschef är därför både en fantastisk möjlighet och utmaning, sa Lina K Wiles i samband med att hon utsågs till finalist.

VANN GJORDE Andreas Follér, Scania, och övriga finalister var Åsa Domeij, Axfood och Lingyi Lu, Söderberg & Partners.

FÖRNYAT AVTAL NÄR HÅLLBARHET PRIORITERAS

När industriföretaget Presso hösten 2021 skulle upphandla leverantör av arbetskläder, var de på väg att avsluta sitt samarbete med Elis. Av hållbarhetsskäl valde de att förnya sitt avtal med oss.

PRESSO STARTADES 1950 och har sedan dess funnits i Skillingaryd i Småland. Företaget producerar pressade, laserskurna och stansade metallkomponenter, framför allt till svensk fordonsindustri och Husqvarna. Efter sex års samarbete med Elis funderade företaget att inför 2022 byta lösning för sina arbetskläder.

– Vi tittade på att köpa arbetskläder från ett företag och tvätta dem hos ett annat. Men vi valde att förlänga vårt avtal med Elis. Det stödjer vårt hållbarhetsarbete, säger Tomas Wedenby, produktionschef på Presso i Skillingaryd.

INOM PRESSO upplever man att kläderna nyttjas bättre med en hyrlösning. Köpta kläder blir ofta liggande när personal slutar. – Med Elis hyrlösning går kläderna hela tiden tillbaka in i cirkulationen och vi kan använda dem igen. Ur hållbarhetsperspektiv är en hyrlösning överlägset bäst. Elis ligger långt framme när det gäller hållbarhet. Det märks på deras anläggning i Huskvarna, där de bland annat installerat ett vattenreningsverk.

PRESSO ÄR själva inne i ett förbättringsarbete. Företaget deltar i Produktionslyftet, ett

PRESSO AB

- **GRUNDAT:** 1950
- **ORT:** Skillingaryd
- **VERKSAMHET:**
 - Producerar metallkomponenter till svensk fordonsindustri och Husqvarna

“Ur hållbarhetsperspektiv är en hyrlösning överlägset bäst.”

nationellt program initierat av Teknikföretagen och IF Metall med målet att skapa förutsättningar för uthållig konkurrenskraft och hållbarhet. Inom ramen för programmet jobbar man med att förbättra sig i frågor som rör arbetsmiljö, miljö, kvalitet och produktivitet.

– Att väga in vårt eget hållbarhetsarbete när vi skulle välja leverantör av arbetskläder föll sig naturligt.

-11 000 ton CO₂

I februari presenterade Swedish Textile Initiative for Climate Action (STICA) sin första lägesrapport. Rapporten visar bland annat att de fyrtiotal företag som deltar i uppropet tillsammans har minskat utsläppen med 11 000 ton växthusgaser sedan mätningen startade.

STICA LANSERADES 2019 som ett lärande nätverk för att stödja den nordiska kläd- och textilindustrin i arbetet med att minska dess klimatpåverkan i linje med 1,5-gradersmålet och samtidigt stärka industrins globala konkurrenskraft. Elis har varit med sedan initiativets början.

– Som marknadsledande inom textilservice är det vårt ansvar att vara med och driva utvecklingen så att vi tillsammans med andra företag aktivt och konkret arbetar mot ett mer hållbart samhälle. För att lyckas nå en minskad klimatpåverkan i textilproduktion och -konsumtion behövs just mer

samarbete mellan och inom olika branscher, säger Lina K Wiles, hållbarhetschef.

ÄVEN OM FLERA bolag har arbetat med utsläppsminskningar tidigare är STICA:s rapport den första i sitt slag. Med den blir bolagens klimatpåverkan transparent och jämförbar – ett viktigt steg i företagets klimatomställning.

MEDLEMSFÖRETAGEN vill med rapporten sätta en ny standard som visar att branschens aktörer tar klimatfrågan på allvar. Den är ett första steg mot ett kollektivt klimatledarskap som hittills har saknats.

Förnyat avtal med fossilfritt krav

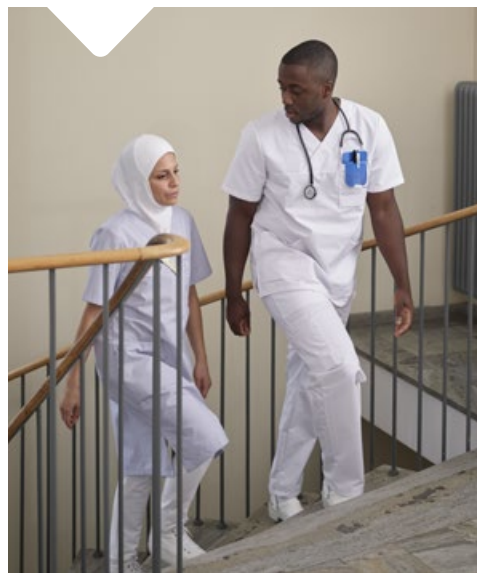
I somras fick vi förnyat förtroende av Region Gävleborg för tvätt och hyra av regionens vårdtextilier.

I UPPHANDLINGEN ställde Region Gävleborg bland annat krav på fossilfria transporter och samarbete kring hur man bäst strukturerar rutten för leverans och transporter. Man ställde även krav på samtransporter.

– Vi värdesätter regionens medvetna kravspecifikation. Elis arbetar mot målet att senast 2030 endast utföra och köpa fossilfria inrikestransporter. Det nya avtalet gör det möjligt för oss att fortsätta satsa på innovationer inom digitalisering och hållbarhet, säger Lars Melin, platschef i Ockelbo.

Avtalet omfattar leverans och tvätt av vårdarbetarnas arbetskläder och alla bädd- och vårdtextilier.

Stort och viktigt byte till biogasol

Under 2021 har vi bytt energiform från gasol till biogasol i sju av våra anläggningar. Ett viktigt steg i arbetet med att minska vårt koldioxidavtryck. Efter övergången drivs idag 14 av våra 25 anläggningar fossilfritt.

BIOGASOL HAR sitt ursprung i en biologisk källa istället för en fossil. Den biogasol Elis valt köps in från Kosan Gas och utvinns uteslutande från biobaserade restprodukter eller biobaserat avfall vilket gör att utsläppsminskningen av CO₂ alltid är minst 70 procent.

– Biogasol besparar miljön upp till 90 procent av koldioxidutsläppen. Vårt avtal med Elis motsvarar att byta ut hela företagets fossila gasolanvändning till biogasol med årlig utsläppsminskning upp till 3 700 ton koldioxid, säger Jonas Hult, Sales Manager på Kosan Gas.

Sveriges mål är att ha nettonollutsläpp av växthusgaser år 2045. Elis har målet att nå nollutsläpp redan 2035. Under 2021 har vi inlett resan mot att få våra klimatmål godkända som Science Based Targets. Det innebär att målen ska vara satta i linje med vetenskapliga modeller för att världen ska nå målet om max 1,5 grads uppvärmning.

NORM-SKIFTET

Övergången från en linjär till cirkulär ekonomi behöver accelereras. För att kunna göra det är förståelsen för vilka normer och strukturer som står i vägen av största vikt.

UNDER ÅRET tillsattes därför en expertgrupp under regeringsuppdraget Delegationen för Cirkulär Ekonomi, med uppdrag att identifiera vilka barriärer som finns. Ordförande för expertgruppen är Elis hållbarhetschef Lina K Wiles:

– Ett snabbt och brett normskifte kräver mer än tekniska förutsättningar och innovationer. Det handlar om att bryta invanda tankesätt och ändra processer.

Expertgruppen tillsattes i september och består av ett tjugotal personer med hög expertis från näringsliv, akademi och offentlig sektor, bland annat beteendevetare, hållbarhetschefer, entreprenörer och strateger. Förutom att identifiera vilka hinder som finns ska gruppen också ta fram förslag på hur de kan övervinnas.

– Cirkulära affärsmodeller ska vara det självklara utgångsläget, inte som nu ett aktivt val. Vi behöver gå från att tänka förbrukning till att tänka nyttjande, från produkt till tjänst, från att äga till att hyra. Det innebär skiften i tankesätt på både individ- och samhällsnivå. Vi behöver titta på vilka mekanismer och faktorer som styr beslutsfattande och beteenden på organisations- och samhällsnivå.

Expertgruppens arbete ska utmynna i en rapport med förslag som lämnas in till Delegationen för Cirkulär Ekonomi i december 2022. Redan under november levererade delar av gruppen en fallstudie kring existerande hinder för textila cirkulära tjänster och produkter och hur efterfrågan ska kunna öka för dessa. I denna delrapport bekräftas att drivkraften hos både företag och individer måste bestå av annat än att tillverka nya produkter. En enkätundersökning bland textilföretagen visade att det finns en oro kring pris, konkurrens och krångliga regler som bromsar den cirkulära omställningen.

Arbetsgruppen för delrapporten betonar också vikten av att regeringen bör vara tydlig med producentansvaret för textil, och fatta beslut om svensk utsortering av textilavfall, samt tar upp åtgärder på längre sikt som att beskatta uttag av jungfruliga råvaror och sänka skatten på arbete.

Hela rapporten finns på delegationcirkularekonomi.se

Med från start i Helsingborgs klimatavtal

I början av 2021 presenterade Helsingborgs stad sitt lokala klimatavtal. Elis var bland de första företagen att skriva på.

Helsingborgs stad har ambitiösa klimatmål. Ett mål är att utsläppen av växthusgaser inom kommunen ska motsvara noll senast år 2035.

– Klimatavtalet är ett viktigt steg i Helsingborgs hållbarhetsresa. Om vi ska nå målen i stadens klimat- och energiplan måste vi samarbeta med både näringslivet och civilsamhället, sa Henrik Frindberg, miljödirektör i Helsingborgs stad, när avtalet presenterades i början av året.

Elis var ett av de första företagen att skriva under. En självklarhet, menar Betty Rosenlind, platschef på Elis i Helsingborg:

– För oss var det självklart att signera Helsingborgs klimatavtal – de frågor vi står inför kräver samverkan på alla plan. Dessutom är behovet av textilier något som förenar oss oavsett om det gäller enskilda medborgare, offentliga verksamheter eller det privata näringslivet. Vi har en enorm kunskap om hur vi kan minimera textiliers klimatavtryck – och den bidrar vi gärna med.

Till klimatavtalet kopplar Helsingborgs stad på verktyget Climate View. Det gör det möjligt för organisationerna att tydligare följa upp hållbarhetsarbetet. Andra företag som skrivit på det lokala klimatavtalet är Ntex Inrikes, Öresundskraft och Wihlborgs.

MOT DE GLOBALA MÅLEN - SVART PÅ VITT

Som första svenska företag blev vi 2020 certifierade för vårt arbete mot FN:s globala hållbarhetsmål. 2021 har vi både omcertifierats och fördjupat vårt arbete än mer.

Med de 17 globala målen fick hela världen en gemensam agenda och färdriktning mot en framtid inom planetens gränser. Näringslivet har en central roll i omställningen och allt fler företag världen över integrerar FN:s globala mål i sina hållbarhetsstrategier. För att granska att företagen också lever som de lär har

Bureau Veritas, ett av världens största certifierings- och revisionsföretag, utvecklat en global certifiering.

Hösten 2020 blev vi, som första företag i landet, certifierade. Det innebär att en grundlig och oberoende tredjepartsgranskning har gjorts av hur väl de globala målen är integrerade i våra verksamhetsplaner, strategier och i vårt dagliga arbete. Efter revision 2021 har vi omcertifierats – en kvalitetsstämpel och ett kvitto på att vi gör det vi föresatt oss att göra. Trots pandemins utmaningar har vi vävt in de globala målen djupare i verksamheten. Arbetet har blivit än mer målmedvetet, moget och insiktsfullt.

KLIMATARBETET ACCELERERAR – ÄVEN PÅ KONCERNNIVÅ

*Läs mer om Science Based Targets initiative på s.18.

**Våra klimatbokslut 2018–2021 har upprättats enligt ISO 14040, ISO 14044 och The Greenhouse Gas Protocol Corporate Accounting and Reporting och omfattar scope 1, 2 och 3.

Greenhouse Gas Protocol är en vedertagen standard för att redovisa företags utsläpp. I den delas utsläppen upp i tre olika scope:

- Scope 1** – direkta utsläpp i egen verksamhet
- Scope 2** – inköpt energi
- Scope 3** – övriga indirekta utsläpp som till exempel utsläpp vid tillverkning av inköpta produkter, avfallshantering, tjänsteresor med mera.

Omkring nittio procent av vår totala klimatpåverkan kommer från textilierna vi köper in, energin vi använder i tvätterierna, och transporter. Mellan 2018 och 2021 minskade vi våra utsläpp av växthusgaser med 21 procent.

REDAN 2019 satte Elis Sverige långsiktiga klimatmål för netto-nollutsläpp; till 2030 i vår egen verksamhet och till 2035 genom hela vår värdekedja. 2021 tog vi nästa steg och inledde processen att få våra klimatmål godkända som Science Based Targets*. I mars 2022 kungjordes att Elis Group följer oss i spåren och sätter Science Based Targets för hela koncernen. En viktig milstolpe i Elis klimatarbete!

VÅRA ÅRLIGA klimatbokslut kartlägger utsläpp i hela värdekedjan, inklusive från aktiviteter utanför vår egen kärnverksamhet, till exempel kopplade till våra inköp, externa transporter, och avfallshantering. Det ger oss en så komplett bild som möjligt av vårt klimatavtryck och belyser fördelningen mellan vår direkta och indirekta

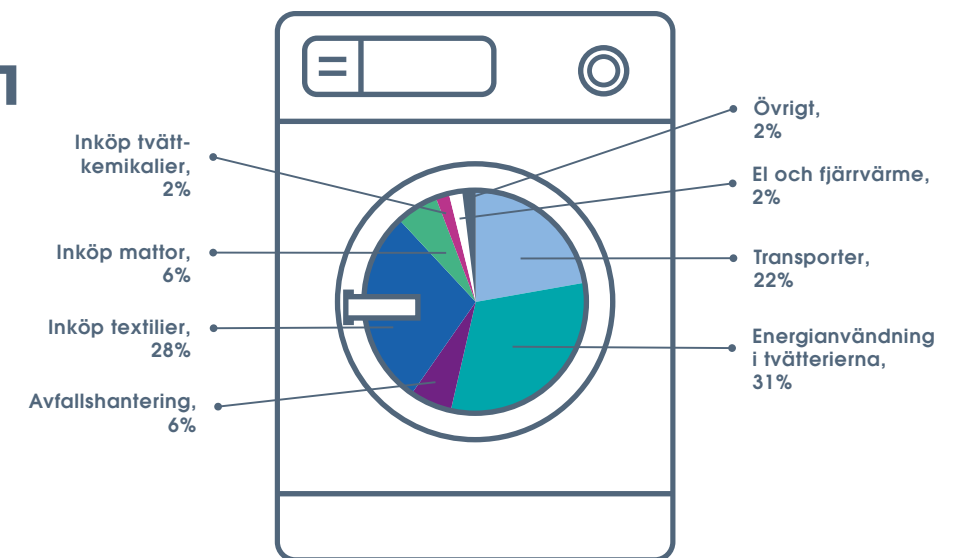
påverkan. Majoriteten av vår klimatpåverkan sker uppströms vår egen verksamhet, och den största andelen är kopplad till textilproduktion.

– Genom att varje plagg, lakan och matta används och vårdas optimalt och lever så länge som möjligt i flödet mellan oss och kunderna kan vi minska inköpen av textilier, som 2021 stod för runt 28 procent av vårt klimatavtryck. Detta visar tydligt klimatnyttan av mer cirkulära affärsmodeller, säger hållbarhetschef Lina K Wiles.

KOLDIOXIDAVTRYCKET för 2021 var omkring 35 000 ton CO₂e, vilket motsvarar 0,52 kg CO₂e per kilo tvätt, eller 17 ton CO₂e per omsatt MSEK. Jämfört med basåret 2018 hade vår klimatpåverkan per kilo tvätt minskat med 10 procent. Per omsatt MSEK var minskningen 16 procent.

Elis Sverige gör för fjärde året sina årliga kartläggningar av klimatpåverkan i alla tre scope enligt vedertagen metodik**. Just nu pågår parallellt ett arbete i koncernen med att etablera en beräkningsmodell för klimatavtrycket för hela Elis Group. Från och med i år kommer därmed hela koncernen beräkna och redovisa sin klimatpåverkan i scope 1, 2 och 3.

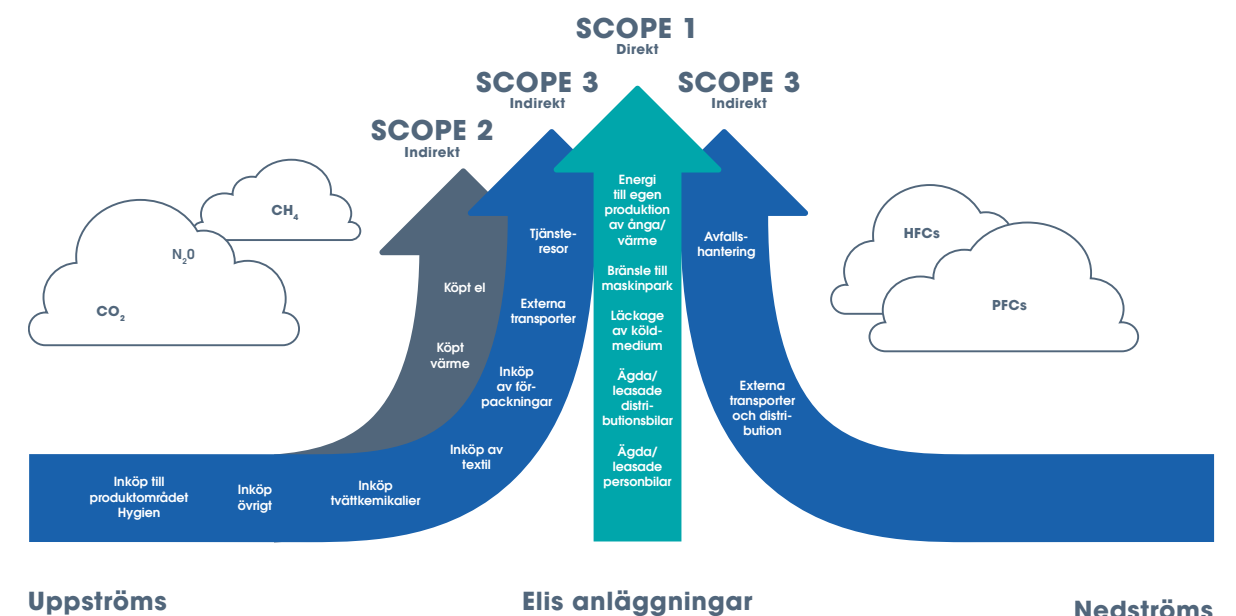
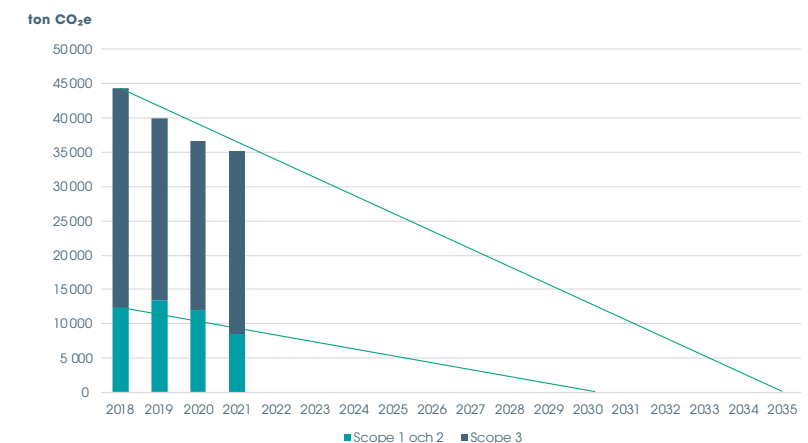
Vårt klimatavtryck 2021

Våra årliga klimatavtryck från basåret 2018

Uppdelat på direkta utsläpp (scope 1+2) samt indirekta utsläpp (scope 3).

Trendlinjerna visar den linjära minskningstakt som krävs för att nå målen om nollutsläpp.

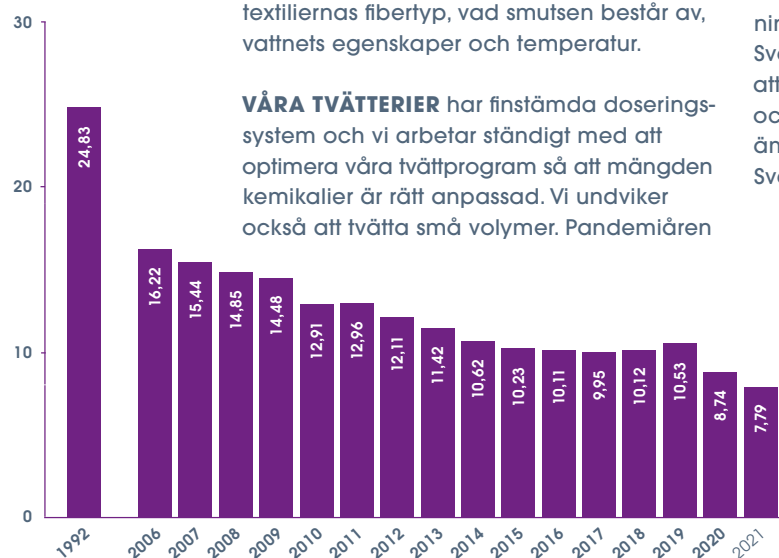

FOKUS PÅ MINSKAD KEMIKALIEFÖRBRUKNING

Vår förbrukning av tvättkemikalier har minskat med två tredjedelar sedan vi började mäta 1992. 70 procent av den totala mängden som används är dessutom miljömärkt. Pandemiåret 2021 har vi arbetat hårt för att fortsatt hålla nere förbrukningen.

DET ÄR en utmaning att minimera förbrukningen av tvättkemikalier utan att tumma på kvaliteten. Mängden och typen av kemikalier som krävs beror bland annat på textiliernas fibertyp, vad smutsen består av, vattnets egenskaper och temperatur.

VÅRA TVÄTTERIER har finstämda doseringssystem och vi arbetar ständigt med att optimera våra tvättprogram så att mängden kemikalier är rätt anpassad. Vi undviker också att tvätta små volymer. Pandemiåren

Kemikalieförbrukning (g/kg tvättat gods)

2020 och 2021 har därför varit en utmaning eftersom inflödet från våra kunder har varit mer ojämnt och oförutsägbart.

2020 MINSKADE vår förbrukning av tvättkemikalier med 17 procent. Det gångna årets målsättning har varit att hålla oss kvar på 2020 års nivå. Det har vi lyckats med och lite till. Idogt arbete och månadsvisa uppföljningar med kemikalieleverantörerna har lönat sig och resulterat i en minskning med ytterligare 10 procent.

ARBETET MED minskad kemikalieförbrukning är viktigt, också för att leva upp till Svanens skärpta krav. De är utformade för att minska den totala miljöbelastningen och begränsa mängden miljöfarliga ämnen per kilo tvätt. Läs mer om våra Svanenmärkta tvätterier på sid 48.

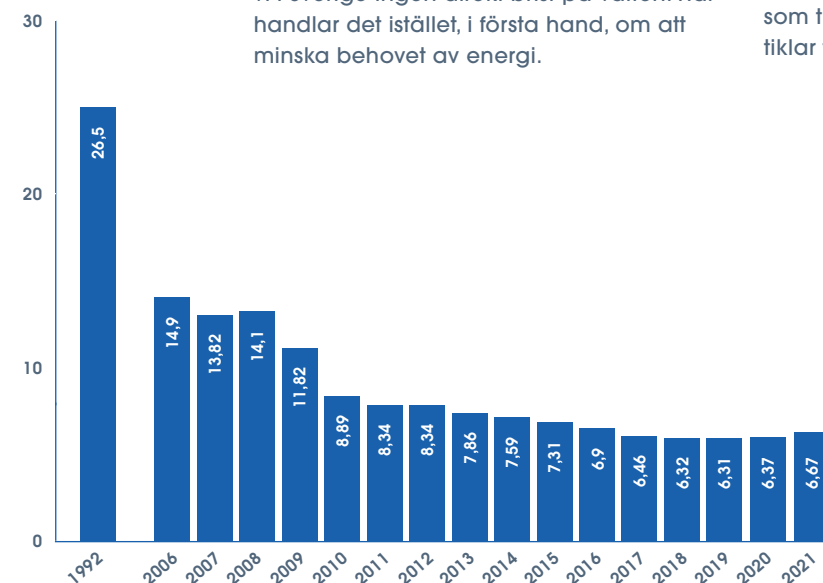
SMART VATTEN-ANVÄNDNING

Även om vi inte har någon akut vattenbrist i Sverige är det viktigt att vara resurssnål. En effektiv användning av vatten minskar energibehovet och vår klimatpåverkan.

ELIS DRIVER landets största tvätteriverksamhet. Hur mycket vatten vi använder och vad vi släpper ut i avloppsvattnet är därför en central fråga, inte minst för många av våra kunder. Elis Group har som mål att halvera sin vattenanvändning till 2025. Till skillnad från exempelvis södra Europa har vi i Sverige ingen direkt brist på vatten. Här handlar det istället, i första hand, om att minska behovet av energi.

Varje dag mäter vi vatten-, energi- och kemikalieförbrukningen per kilo tvättat gods på samtliga anläggningar. Och varje dag balanserar vi på gränsen av den mängd vatten och tvättmedel som krävs för att få en ren tvätt. Det lönar sig. Sedan 1992 har vi minskat vattenanvändningen per kilo tvätt med 75 procent.

ALLA VÅRA mattvätterier och flera av tvätterierna som hanterar arbetskläder från industrin har egna vattenreningsverk, totalt 12 stycken. Därmed belastas inte de kommunala reningsverken, och föroreningar som tungmetaller, kemikalier och mikropartiklar tar vi hand om på ett ansvarsfullt sätt.

Vattenförbrukning (l/kg tvättat gods)

SVANENMÄRKNING FÖR REN GARANTI

Våra Svanenmärkta tvätterier är alla certifierade mot Svanens senaste krav, version 4.0 för textilservicetjänster.

EN SVANENMÄRKT textilservicetjänst garanterar att alla delar av tjänsten, från produktion till användning och avyttring av textilierna, har en så begränsad effekt på miljön som möjligt. Kriterierna revideras regelbundet. Kraven skärps och anpassas till ny, förbättrad teknik i takt med att den blir tillgänglig.

Idag är nio av våra tvätterier Svanenmärkta och omcertifierade 2020 mot de nya, tuffare kraven. Vårt mål är att samtliga tvätterier ska klara kraven på sikt.

– Märkningen är en trygghet för våra kunder. Det visar att vi aktivt arbetar med att minska vår miljöpåverkan och att vi uppnår goda resultat, säger Håkan Olsson, kommersiell direktör med ansvar för hotell- och vårdkunder.

Det här berättar Svanenmärket om våra tvätterier:

- › De är energieffektiva och vattensnåla
- › Kemikalierna är av skonsam sort och hanteras sparsamt
- › Inga otillåtna halter av ämnen släpps ut
- › Distributionen utförs med så liten klimatpåverkan som möjligt
- › En stor andel av textilierna är miljömärkta och ett aktivt arbete görs för att minska avfallet, genom återbruk och återvinning

70 ÅR AV CIRKULÄRT

1950 grundades det som idag är Elis Sverige, då under namnet Tvättman. Med en stark förvisning om att en heltäckande textilservice var vägen framåt öppnade det första tvätteriet i Asmundstorp.

Under åren har fler anläggningar tillkommit, företagsnamn bytts och tvätteriverksamheter förvärvats. Sedan 2017 är vi en del av den börsnoterade koncernen Elis SA.

Elis Group

3,0

Omsättning 2021 (Mdr EUR)

PARIS

Huvudkontor

440+

Anläggningar

52 000

Anställda

Elis Sverige

2,1

Omsättning 2021 (Mdr SEK)

MALMÖ

Huvudkontor

25

Anläggningar

1 582

Anställda

Elis Sverige är medlem i

IKEM

IKEM
(Innovations- och
kemiindustrierna i
Sverige)

Sveriges
Tvätteriförbund

ETSA
(European Textile
Services Association)

STICA
(Swedish Textile
Initiative for
Climate Action)

Svenskt Näringsliv

Fossilfritt Sverige

Textile Exchange

Elis Group CSR policy

Ta ansvar för vår påverkan
på samhället genom
ansvarsfullt framtagna
produkter och tjänster

Ständigt sträva
efter att minska vår
miljöpåverkan

Stärka våra anställdas
välbefinnande och
personliga utveckling

VÅRA AFFÄRS- LÖSNINGAR

Vår verksamhet tillgodoser våra kunders krav inom sju områden: arbetskläder, vård och omsorg, hotell och restaurang, hygien, mattor och moppar, renrum samt torktrasor.

Arbetskläder

Rätt kläder för rätt bransch gör medarbetarna trygga på jobbet. Arbetskläder ska skydda både bäraren och produkterna som hanteras och vårt breda utbud täcker både service och industri. I egna reningsverk tvättar vi effektivt rent från tungmetaller och föroreningar.

Vård och omsorg

God hygien är A och O inom all vård och omsorg. Med rena textilier varje dag skapar vi trygghet för såväl patienter som personal. Vi har sköna arbetskläder till personalen och mjuka sänglinnen till vårdtagare.

Mattor & moppar

Med rätt mattor på rätt golv skapas både trivsel och trygghet. Vi har säkra, snygga och effektiva mattor för alla golv och miljöer, som effektivt samlar upp smuts och väta. De flesta av våra mattor görs med hög andel återvunnet material.

Torktrasor

I den moderna industrin ökar kraven på att maskiner och produkter hålls rena. Genom att hyra torktrasor och absorbentmattor slipper våra kunder engångsprodukter och kan sänka sin klimatpåverkan med upp till 68 procent.

Hotell och Restaurang

När helhetsupplevelsen står i fokus spelar textilier en stor roll. Vi erbjuder mjuka bad- och bäddtextilier för hotellgästerna, vackra dukar och servetter för restaurangbesökarna och sköna plagg till personalen – i samma smarta hyrlösning.

Hygien

Med smakfullt designade produkter för gäster och personal blir hygienutrymmen rena och fräscha. Vi har även smarta produkter som beröringsfria tvåldispensers och antibakteriell ytbehandling minimerar överföringen av bakterier.

Renrum

För renrumsklassade verksamheter erbjuder vi hyr- och tvättlösningar med kravställda renrumskläder, skor och städmaterial. Vi utbildar även om textilier och städmaterial som minimerar risken för kontaminering.

ALLT STRÄVAR MOT AGENDA 2030

Allt hållbarhetsarbete tar sin början i perspektiv utifrån och en gedigen omvärldsanalys. En sådan gör vi varje år.

I **2021 ÅRS** analys blev det tydligt att hållbarhetsfrågorna i allmänhet och vår cirkulära kärnaffär i synnerhet, är och förblir vår absolut främsta möjlighet. Här finns en fortsatt stor potential för vår verksamhet och affärsmodell att göra gott för både miljön och klimatet, samhällen och människor.

DE 17 GLOBALA hållbarhetsmålen i Agenda 2030 ger ett långsiktigt ramverk för den utveckling världen har enats om. Agendan är därför en utmärkt kompass att följa, med en helhetssyn på hållbarhetsfrågorna.

SEDAN 2019 utgår vårt arbete från en detaljerad kartläggning utifrån var och ett av de 17 globala målen, samt de 169 delmålen. Kartläggningen omfattar

hela vår värdekedja, från råvaruutvinning uppströms och vår egen kärnverksamhet, till avfallshanteringen och återvinningen nedströms. Både risker och möjligheter vägs in i analysen.

Vår verksamhet har en påverkan på samtliga av de 17 globala målen, men i 9 av dem ser vi att vårt inflytande och vår möjlighet att påverka väger tyngre. Vi har därför valt att ta dem som utgångspunkt i vår hållbarhetsstrategi.

PRIORITERINGEN av mål och delmål i Agenda 2030 ses över årligen, i en process som även inkluderar en genomgång av våra intressenter samt en bedömning av risker och möjligheter för vår affär och verksamhet – och omvärlden.

GLOBALA MÅLEN
för hållbar utveckling

VÅRA PRIORITERADE MÅL OCH DELMÅL I AGENDA 2030

MÅL	DELMÅL	TREND	HUR GÅR DET?
	3.4 3.9	➡	Covid-19 pandemin under 2020 har satt extra fokus på hygien och hälsa.
			Säkra, trygga och hälsosamma arbetsmiljöer har länge haft stort fokus i Elis.
			Antalet olycksfall på arbetsplatsen som lett till sjukfrånvaro var 20 st 2021 (22 st 2020).
			Vi är ISO 45001 certifierade.
	5.5	⬇️	Våra 12 egna vattenreningsverk renar tvättvattnet från industri och entrémattor från tungmetaller och andra föroreningar, inklusive mikroplaster.
			Genom att välja mer hållbara textilprodukter och genom att hantera textilierna var-samt med minimal kemikalieanvändning, minskar vi negativ påverkan från kemikalier i hela vår värdekedja.
			33 procent av våra chefer är kvinnor.
			46 procent av personalstyrkan är kvinnor.
	6.3 6.4	➡	Våra 12 egna vattenreningsverk renar tvättvattnet från industri och entrémattor från tungmetaller och andra föroreningar, inklusive mikroplaster.
			Sedan 1992 har vi minskat användningen av tvättkemikalier med 69 procent.
			Andelen miljömärkta tvättkemikalier 2021 var 70 procent.
			Sedan 1992 har vi minskat vattenanvändningen med 75 procent.
	7.2 7.3	⬆️	I tvättprocesserna återcirkulerar vi det sista sköljvattnet och använder det på nytt i det första tvättsteget.
			Genom att välja textilier med mindre andel bomull minskar vi vattenavtrycket uppströms. Andelen bomull i våra textilköp 2021 var runt 39 procent, upp/ner från omkring 43 procent 2020.
			Genom att välja hållbara textilier minskar bl a kemikalieanvändningen och påverkan på ytvatten uppströms i vår värdekedja. Andelen inköpta hållbara textilier 2021 var 30 procent, ner från 35 procent 2020.
			7 tvätterier växlade 2021 från fossil gasol till biogasol. 14 av våra anläggningar driftas därmed fossilfritt.
	9.4	⬆️	Vi använder 100% förnybar el.
			Sedan 1992 har vi minskat vår elförbrukning med 59 procent.
			Sedan 1992 har vi minskat förbrukningen av energi i vår drift med 70 procent.
			Resurseffektivitet genom vår cirkulära affärsmodell är vår specialitet.
	8.5 8.8	➡	Med årliga klimatkortslut kan vi följa om vi lyckas frikoppla vår tillväxt mot vår miljö- och klimatpåverkan. Mellan 2018 och 2021 har vår klimatpåverkan minskat med 21%.
			I vår personalstyrka finns omkring 50 nationaliteter och 16 språk representerade.
			All vår personal har kollektivavtal.
			Hos oss har många fått sitt första jobb i Sverige.
	17.16	⬆️	Vi utbildar alla chefer i arbetsmiljölagstiftningen.
			Vi är certifierade enligt ISO 45001 och ISO 9001.
			Flera av våra chefer har varit mentorer åt utlandsfödda akademiker som vill etablera sig på den svenska arbetsmarknaden.

MÅL	DELMÅL	TREND	HUR GÅR DET?
	9.4	⬆️	Vi gör kontinuerligt våra anläggningar mer hållbara bl a genom att byta till förnybara energislag, modernisera och optimera maskinparken, imple-mentera vattenbesparande processer, installera reningsverk, sätta upp laddstolpar, osv.
			Våra egenutvecklade digitala system, chip, smarta garderober, rutt-optimeringsverktyg, mm hjälper oss optimera flödena mellan oss och kunden och därmed snåla på alla resurser.
			2021 hade vi installerat totalt 52 laddpunkter på våra anläggningar.
			2022 installerar vi laddsenor på anläggningen i Veddesta.
	12.1 12.2 12.4 12.5 12.7 12.8	⬆️	Vår cirkulära affärsmodell möjliggör ett så resurssnålt nyttjande av textil- och hygienprodukter som möjligt.
			2021 uppfyllde 30 procent av våra textilköp vår definition för hållbar textil.
			Vi är certifierade enligt ISO 14001 och ISO 9001.
			Sedan 1992 har vi minskat vår förbrukning av vatten med 75%, energi med 70%, el med 59%, och tvättkemikalier med 69%.
	13.1 13.2	⬆️	Chipmärkta textilier möjliggör spårbarhet i vårt flöde, vilket i sin tur gör att vi kan hantera textilierna optimalt och effektivisera transporter, mm.
			Tolv av våra tvätterier har egna vattenreningsverk, som tar hand om tung-metaller och andra föroreningar, inklusive mikroplaster.
			Andelen avfall som materialåtervunnits 2021 var 40%, jämfört med 38% 2020.
			34 procent av våra kasserade textilier gick till återanvändning och återvin-ning 2021, jämfört med 24 procent 2020.
	17.16	⬆️	Vi är partner i ett flertal utvecklingsprojekt kopplat till textilåtervinning.
			Vi informerar, inspirerar och utbildar både interna och externa intressen-ter om hur vår affärsmodell, expertis och våra tjänster bidrar till hållbar utveckling.
			Vi har ordförandeposten i en expertgrupp under Delegationen för Cirkulär Ekonomi, med fokus på normskiftet från linjär till cirkulär ekonomi.
			Vi ska vara klimatneutrala i våra egna verksamheter senast 2030 och nå netto-nollutsläpp genom hela vår värdekedja senast 2035.
	13.1 13.2	⬆️	Från och med 2019 mäter vi utvecklingen med årliga klimatkortslut enligt GHG Protocol i scope 1, 2 och 3, med 2018 som basår. Vi mäter såväl i abso-luta tal samt kopplat till mängden tvättat gods och omsättning.
			2021 inledde vi processen att få Elis Sveriges klimatomål godkända som Science Based Targets.
			2021 inleddes arbetet att utveckla en koncerngemensam klimatkortförings-modell för hela Elis Group. 2022 förbinder sig Elis Group att sätta Science Based Targets för hela koncernen.
			Mellan 2018 och 2021 har vårt totala koldioxidavtryck minskat med 21%.
	17.16	⬆️	85 procent av vår fordonsflotta är fossiloberoende.
			66 procent av våra tvätteriers energiförbrukning är fossilfri.
			100% av vår elförbrukning är förnybar.
			Vi samarbetar med... ... leverantörer och kunder för att utveckla och testa produkter och lösningar. ...industripartners och forskningsinstitut för att t ex utveckla lösningar för textilåtervinning. ... branschkollegor för att lyfta textilservice som en hållbar, cirkulär lösning. ... svenska textilindustriaktörer i STICA för att driva klimatfrågan nationellt och globalt. ... Lunds universitet för att stötta tvärvetenskaplig forskning till förmån för Globala Målen.
	17.16	⬆️	Vi har ordförandeposten i en grupp med tjugotalet experter under Delegationen för Cirkulär Ekonomi med fokus på normskiftet från linjär till cirkulär ekonomi.

Nyckeltal

OMRÅDE	NYCKELTAL	KATEGORIER	2021	2020	2019	2018	ENHET	KOMMENTAR
KLIMAT	Omsättning		2,1	2,1	2,3	2,2	MDR SEK	
	Antal anläggningar		25	26	26	24	st	
	Levererat tvättgods		68 068 590	66 589 110	79 376 000	76 283 488	kg	
	Växthusgasutsläpp i Scope 1		8 267	11 746	13 165	12 200	ton CO ₂ e	
	Växthusgasutsläpp i Scope 2		159	182	179	97	ton CO ₂ e	
	Växthusgasutsläpp i Scope 3		26 753	24 767	26 658	32 038	ton CO ₂ e	
	Totala växthusgasutsläpp		35 179	36 695	40 003	44 335	ton CO ₂ e	
	Energiförbrukning	Totalt: Fossilfritt: Fossilt:	64 266 44 072 20 196	65 921 31 721 34 200	76 047 37 518 38 530	73 491 35794 37 697	MWh	Fossilfritt: biogas, bioolja, biogasol, ånga, fjärrvärme. Fossila energikällor: Gasol, eldningsolja och fjärrvärme.
	Andel förnybar energiförbrukning		66	46	46	46	%	Förnybara energikällor: Biogas, bioolja, biogasol, ånga genom förbränning av träflis och del av fjärrvärme (enligt lokala fjärrvärmeverden).
	Elförbrukning		15968	16371	18551	17873	MWh	100% förnybar el från vattenkraft under 2021.
	Antal anläggningar med förnybar energikälla		14	8	7	7	st	Våra förnybara energikällor är biogas, biogasol, bioolja och ånga genom förbränning av träflis. Under året har 7 anläggningar övergått från gasol till biogasol.
	Andel fossiloberoende fordon i vår fordonsflotta		86	41	34	30	%	Omfattar hela fordonsflottan, inklusive distributionsfordon och personbilar.
	Andel fossilfri distributionssträcka		44	41	33	31	%	Inkluderar endast distributionsfordon, ej personbilar.
	Antal anläggningar med vattenreningsverk		12	12	12	9	st	
	Avfallshantering (exkl. textilier)	Totalt: Återvinning: Kompostering: Energiåtervinning: Deponi:	1 700 539 687 337 24 570 315 547 673 085	1 691 367 649 885 34 013 420 646 586 744	1 261 104 632 063 2 240 210 056 333 794	1 695 359 1 013 663 4 480 232 042 429 100	kg	Deponifraktionen består till största delen av slam från vattenreningsverken och sand från matvattenrierna.
	Antal Svanencertifierade anläggningar		9	9	9	9	st	
	Andel miljömärkta tvättkemikalier		70	73	78	76	%	Andel av förbrukad mängd tvättkemikalier.

OMRÅDE	NYCKELTAL	KATEGORIER	2021	2020	2019	2018	ENHET	KOMMENTAR
TEXTIL	Andel hållbara textilier av totala inköp (vikt)		30*	35	26	25	%	*Ny definition från och med 2021. Se s. 20. För definition gällande 2020 och tidigare, se föregående års hållbarhetsrapport.
	Andel textil till återvinning	Återbruk och återvinning	34	24	19	-	%	Uppföljning med start 2019. För mattor saknas idag återvinnings-möjligheter.
		Energiutvinning	66	76	81	-		
		Återbruk och återvinning (exkl. mattor)	45	32	27	-		
		Energiutvinning (exkl. mattor)	55	68	73	-		
MÄNNISKOR	Andel leverantörer som genomgått CSR-utvärdering		93	92	94	91	%	Andel av totala inköp i koncernen.
	Antal anställda		1582	1467	1542	1 350	st	
	Andel anställda fördelat på kön	Kvinnor:	46	46	47	49	%	
		Män:	54	54	53	51		
	Anställda fördelat på kön	Kvinnor					st	
		Totalt:	723	682	729	666		
		Tjänstemän:	182	188	198	177		
		Kollektivanställda:	541	495	531	489		
		Chefer:	39	39	37	35		
		Män					st	
		Totalt:	859	785	813	684		
		Tjänstemän:	189	193	195	190		
		Kollektivanställda:	670	591	618	494		
		Chefer:	79	77	67	63		
	Andel kvinnliga chefer		33	34	36	36	%	
	Andel anställda fördelat på ålderskategorier	18-30 år:	20	19	21	18	%	
		31-50 år:	42	43	45	46		
		>50 år:	38	37	34	36		
	Antal anställda fördelat på ålderskategorier och anställningsform	Tjänstemän					st	
		18-30 år:	14	20	28	23		
		31-50 år:	164	186	206	212		
		>50 år:	193	175	159	132	st	
		Kollektivanställda						
		18-30 år:	309	262	298	215		
		31-50 år:	498	452	484	414		
		>50 år:	404	372	367	354	st	
		Chefer						
		18-30 år:	2	2	0	1		
	Antal anställda fördelat på anställningsform och kön	31-50 år:	47	52	51	49	st	
		>50 år:	69	62	53	48		
		Kvinnor					st	
		Tillsvidare - heltid:	566	566	588	545		
		Tillsvidare - deltid:	59	66	70	78		
		Visstid - heltid:	87	37	59	29	st	
		Visstid - deltid:	11	13	12	12		
		Män					st	
		Tillsvidare - heltid:	709	698	679	590		
		Tillsvidare - deltid:	19	17	21	14		
	Andel sjukfrånvaro fördelat på anställningsform	Visstid - heltid:	105	62	88	69	%	
		Visstid - Deltid:	26	8	25	13		
		Kollektivanställd						
		Långtid:	3,40	2,90	3,40	4,09	%	
		Korttid:	4,70	4,80	3,40	3,59		
		Tjänsteman					%	
		Långtid:	1,00	0,90	1,80	1,31		
		Korttid:	0,90	1,00	1,00	0,97		

OMRÅDE	NYCKELTAL	KATEGORIER	2021	2020	2019	2018	ENHET	KOMMENTAR
MÄNNISKOR	Antal olyckor och tillbud per tusen arbetade timmar	Olyckor: Tillbud:	0,02 0,22	0,03 0,19	0,03 0,24	0,06 0,21	st	
	Antal olycksfall som lett till sjukfrånvaro		20	22	22	18	st	
	Antal olyckor som medfört sjukfrånvaro fördelat per miljon arbetade timmar		6,59	6,9	7,52	4,69	-	
	Medarbetarundersökning		61	Genomfördes ej 2020	63	62	%	Genomsnittet som instämmer i positiva påståenden gällande arbets-situationen. Ny utformning 2021 enligt Great Place To Work-modellen.
	Antal visseblåsningar		127	173	175	n/a	st	Resultatet gäller hela koncernen.

STYRNING OCH ANSVAR

Elis Textil Service AB, före detta Berendsen, är sedan 2017 en del av Elis koncernen med huvudkontor i Frankrike. VD rapporterar till Chief Operating Officer för Elis Nordics.

ELIS SA är noterat på franska börsen och har sitt säte i Paris. Den svenska bolagsstyrelsen har det övergripande ansvaret för förvaltningen av Elis Textil Service AB och VD ansvarar för att verkställa styrelsens beslut, strategier och företagets policies. Centrala funktioner som HR, ekonomi, inköp, hållbarhet och QEHS (kvalitet, miljö, hälsa och säkerhet) styrs från vårt huvudkontor i Malmö.

Styrningen sker genom verksamhetssystemet, med utgångspunkt i både koncernövergripande och lokala policies. Bland dessa finns Elis Sveriges verksamhetspolicy omfattande miljö, kvalitet och arbetsmiljö, som sätter kunden, medarbetarna och en hållbar utveckling i centrum. Koncernens policies för hälsa och säkerhet samt CSR sätter fokus på vårt ansvar för människor,

samhälle och miljö. En etikpolicy omfattar bolagets alla anställda och alla våra leverantörer måste underteckna vår uppförandekod.

VÅR VERKSAMHET är certifierad enligt ISO 9001, ISO 14001 och ISO 45001. Ett antal anläggningar är dessutom verifierade mot EN 14 065. 2020 blev vi även certifierade för vårt arbete med FNs globala mål för hållbar utveckling.

2019 fattade företagsledningen i Elis Sverige beslut om en långsiktig hållbarhetsstrategi med ambitiösa mål kopplade till fokusområdena Människor, Textil och Klimat. Denna rapport redovisar hur arbetet med strategin fortskrider och vilka resultat vi nått hittills.

Elis undertecknar sedan 2006 FN Global Compacts tio principer om hållbart företagande och publicerar årligen en Communication of Progress som beskriver koncernens arbete med mänskliga rättigheter, arbetsmiljö, miljö och anti-korruption.

2021 har Elis på nytt tilldelats guldcertifikat från EcoVadis CSR Rating.

INTE HELLER UNDER 2021 sålde vi ett enda plagg. Inte till hotell, inte till restaurang, inte till vården, inte till industrin. Däremot hanterade vi varje dag 300 ton textilier i vår hyrlösning. Att hyra istället för äga är nämligen vägen framåt mot ett cirkulärt samhälle. I vårt textila kretslopp förlänger vi livet på hundratusentals produkter varje dag. Vi tvättar, lagar, hämtar och lämnar – om och om och om igen.

Hyr nu. **Äg morgondagen.**